ޤާނޫނު ނަންބަރު: 32/2015

ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު

(15 ޑިސެންބަރު 2021 ދުވަހު ގެޒެޓްކޮށްފައިވާ އިސްލާހުތަކާއެކު)

އަރާހަމަކުރީ:

ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ އަޙްމަދު ނައުޝާދު

ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ މުޙައްމަދު އަފްރާޙް

ޕަބްލިކް ޕްރޮސިކިއުޓަރ މުޙައްމަދު ހަމްދާން

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

2021

ފިހުރިސްތު

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 32/2015 1
ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު 1
ފުރަތަމަ ބާބު 1
އާންމު މާއްދާތައް 1
ތަޢާރުފާއި ނަން 1
މަޤްޞަދު 1
މި ޤާނޫނަށް އިސްތިސްނާދިނުން 2
ދެވަނަ ބާބު 2
ކުށް ކަނޑައެޅުން 2
ޓެރަރިޒަމް މާނަކުރުން 2
ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް ހިންގުން 4
ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށް 4
[illegible] 4
ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް ކުރުމަށް ހިތްވަރު ދިނުން 5
ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކުގެ [illegible] ފޮނުވުމާއި ޝާމިލުކުރުން 5
ޓީވީ، ރޭޑިއޯ އަދި އިންޓަރނެޓް މެދުވެރިކޮށް ހިތްވަރު ދިނުމާއި މަޢުލޫމާތު ފެތުރުން 7
ތަމްރީން ކުރުމާއި ތަމްރީން ލިބިގަތުން 7
ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރާއި، ބޯމާ ތަކެއްޗާއި ފަޅާއެރުވިދާނެ މާއްދާ ހިމެނޭ އެއްޗެއް ވިއްކުމާއި އުފެއްދުމާއި އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް
ގެންދިއުމާއި ގެންގުޅުން 8
ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް ހިންގާނެކަމުގެ އިންޒާރުދިނުން ނުވަތަ ބިރުދެއްކުން 8
ގޭންގު ހަދައިގެން ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށް ކުރުން 9
ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކަށް ބައިވެރިވުން 9
ހަނގުރާމައަށް ދިޔުމާއި ހަނގުރާމަވެރި ސަރަހައްދަކަށް ދިއުން 10

ރާއްޖެއިން ބޭރު ޤައުމެއްގައި ކުރާ ކުށް 15
ޓެރަރިސްޓް 15
ޖަމާޢަތްތަކާއި ހަނގުރާމަވެރި ސަރަހައްދުތައް ކަނޑައެޅުން 15
ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލުތައް ހުއްޓުވުމުގެ އެންމެ އިސް ފަރާތް 16
ތިންވަނަ ބާބު 16
ޓެރަރިޒަމާގުޅޭ މައުލޫމާތު ހޯދުމުގައި އިންޓެލިޖެންސް ބޭނުންކުރުން 16
ޓެރަރިޒަމާގުޅޭ މައުލޫމާތު ހޯދުން 16
ޓެރަރިޒަމާ ގުޅުންހުރި އިންޓެލިޖެންސް އިދާރާތައް 16
ޓެރަރިޒަމާގުޅޭ އިންޓެލިޖެންސާއި މައުލޫމާތު ބަދަލުކުރުމުގެ އޮނިގަނޑު 17
ހަތަރުވަނަ ބާބު 18
ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލުތައް ހުއްޓުވުމުގެ ބާރުތައް 18
ޤާނޫނުއަސާސީން ލިބިދޭ ބައެއް ޙައްޤުތައް ހިފެހެއްޓުން 18
ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި ހައްޔަރުކުރުން 19
ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި މީހުން ބަލައި ފާސްކުރުން 21
ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހު އަމިއްލަ ތަންތަން ބަލައި ފާސްކުރުން 22
ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީ ހޯދުމުގެ ޙައްޤު 25
ޤާނޫނީ ވަކީލާ ބައްދަލުކުރުން 26
ޙައްޤުތައް ހިފެހެއްޓުމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުން 28
ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުން 28
ޝަރީޢަތުން ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ހެކި 33
ހެކީގެ ނިސްބަތް 37
ތަކެތި ހިފެހެއްޓުން 37
ތަޙުޤީޤުކުރުމާއި ދައުވާކުރުމުގެ މުއްދަތުތައް 38
ކަފާލަތުގެ ދަށުން ދޫކުރުވުން 41
މަޢާފު ނުލިބުމާއި އަދަބު ލުއިކުރުވުން 41
ހަނގުރާމަވެރި ހަރަކާތް ނުވަތަ ޖަމާޢަތްތަކާ ބައިވެރިވާން ހިނގާ ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލުތަކުން ހުއްޓުވުން 42
ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަންޖެހޭ ހާލަތު 43

ފަސްވަނަ ބާބު 43

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމާބެހޭ ޚާއްޞަ އިޖުރާއާތު 43

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު 43

އެކަށީގެންވާ ތުހުމަތު 44

ޝަރުޠު ފުރިހަމަވާ ފަރާތްތަކަށް 44

މޮނިކޮން އަމުރެއްގެ މުއްދަތު 45

މޮނިކޮން އަމުރެއްގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުން 45

މޮނިކޮން އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުން 45

މޮނިކޮން އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށްއެދި ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ކޯޓުގެ ދައުރު 46

ކޯޓުން ނެރޭ މޮނިކޮން އަމުރުގައި ހިމެނެންޖެހޭ ކަންކަން 47

ހުށަހެޅުމާމެދު ކޯޓުން ވަކި ގޮތެއް ނިންމަންޖެހޭނެ މުއްދަތު 47

މޮނިކޮން އަމުރެއް ރައްދުކުރުން 48

ކޯޓު އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދުން 48

މޮނިކޮން އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުން 49

މޮނިކޮން އަމުރު މުރާޖަޢާކުރަމުން ގެންދިއުން 50

މޮނިކޮން އަމުރަށް ބަދަލު ގެނައުން 50

މޮނިކޮން އަމުރެއް ހުއްޓުވުން 51

ހަވަނަ ބާބު 51

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ފިޔަވަޅުތައް 51

ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި އަމަލުކުރަންވީ އާންމު އުސޫލު 51

ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުޑަކުދިންގެ މައްޗަށް މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ފިޔަވަޅު ހިންގުން 52

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުން: ދިރިއުޅޭ ތަން 52

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުން: ދަތުރުފަތުރު 53

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުން: ވަޒީފާ 53

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުން: މުދާ 54

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުން: މުއާސަލާތީ ވަސީލަތްތައް 54

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުން: ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަށް ހާޒިރުވުމަށް އެންގުން 55

މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ބައިވެރިވުން......55
މޮނިޓަރ ކޮންޓްރޯލްކުރުން: ވަސީލަތްތައް......55
ވަދެ، ބަލައި ފާސްކުރުން......56
މޮނިކޮން އަމުރެއްގައި ހުރި މީހަކު ފިލައިފިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވިގެން ވަދެ، ބަލައި ފާސްކުރުން......57
މޮނިކޮން އަމުރާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރޭތޯ ބެލުމަށް ވަދެ، ބަލައި ފާސްކުރުން......57
ތަކެތި އަތުލައި ހިފެހެއްޓުން......57
ފިންގަރ ޕްރިންޓްއާއި އެހެނިހެން ހިފު......58
ފޮޓޯ ނެގުން......58

ހަތްވަނަ ބާބު......58

އެހެނިހެން ކުށް......58
މޮނިކޮން އަމުރަކާ ހިލާފުވުން......59
އިންޓެލިޖެންސް މައުލޫމާތު ދޭންވާ ފަރާތަކަށް ނުދިނުން......59
ޓެރަރިޒަމާގުޅޭ މައުލޫމާތު ހާމަނުކުރުން......60

އަށްވަނަ ބާބު......61

އަނބުރާ އަންނަ ހަނގުރާމަވެރިންނާގުޅޭ ހާއްސަ އިޖުރާއަތުތައް......61
އަނބުރާ އަންނަ......61
ހަނގުރާމަވެރިންގެ މައްޗަށް......61
މި ބާބުގައިވާ އުސޫލުތައް......61
ހިނގުން......61
އަނބުރާ އަންނަ ހަނގުރާމަވެރިންނާމެދު ފިޔަވަޅުއެޅުން......62
ހަނގުރާމަވެރި ސަރަހައްދުގައި އުފަންވާ ކުދިންގެ އުފަންވުން ރަޖިސްޓަރީކުރުން......64
އިދާރީ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން......68
އިދާރީ ބަންދުގެ މުރާޖަޢާ......68
އިދާރީ ބަންދުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ހައްގުތައް......69
ކުޑަކުދިންނާގުޅޭ ޚާއްސަ އުސޫލު......70
ރިސްކް އެސެސްމަންޓް ހެދުން......71
އިދާރީ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން......71

މުޖުތަމަޢަށް އަނބުރާ ގުޅުވުން 73

އިދާރީ ބަންދުގައިވާ ފަރާތަކީ ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތަކަށްވުން 73

ކުށް ސާބިތުނުވުން 74

ނުވަވަނަ ބާބު 74

ރިހެބިލިޓޭޝަން އަދި ރީ-އިންޓަގްރޭޝަން 74

ރިހެބިލިޓޭޝަން އުސޫލު 74

ރީ-އިންޓަގްރޭޝަން ކޮމިޓީ 74

ރިހެބިލިޓޭޝަން އަދި ރީ-އިންޓަގްރޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުން 77

ރިހެބިލިޓޭޝަން އަދި ރީ-އިންޓަގްރޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތަކާ ގުޅޭ ގަވާއިދު 77

ދިހަވަނަ ބާބު 77

އެހެނިހެން 77

އުވާލެވޭ ޤާނޫނު 77

ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުން 77

ތަންފީޛީ އިދާރާތަކުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކާ ގުޅޭ ސިއްރު ރިކޯޑު 78

މާނަކުރުން 79

ޤާނޫނު ނަންބަރު: 32/2015

ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު

ފުރަތަމަ ބާބު
އާންމު މާއްދާތައް

ތަޢާރުފާއި ނަން 1. (ހ) މިއީ، ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލުތައް ނުވަތަ ޓެރަރިޒަމަށް މަގުފަހިވާނެހެން ކުރާ އަމަލުތައް ނުވަތަ ޓެރަރިޒަމާ ގުޅުންހުރި އަމަލުތައް ކުރުން މަނާކުރުމާއި، ކުށްވެރިކުރުމާއި، އެ ކުށްތަކުގެ އަދަބު ކަނޑައެޅުމާއި އަދި އެފަދަ އަމަލުތައް ހުއްޓުވުމުގެ ގޮތުން ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތްތައް މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމާބެހޭ ހާއްސަ އިޖުރާއާތު ބަޔާންކުރުމުގެ ޤާނޫނެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ، "ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު" އެވެ.

މަޤްޞަދު 2. މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަކީ، އަންނަނިވި ކަންކަން ހާސިލުކުރުމެވެ.

(ހ) ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށްތަކާއި ކުށްތަކުގެ އަދަބުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ށ) ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތްތަކުގެ ކުށުގެ ތަޙްޤީޤު ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް މަގުފަހިކުރުމާއި، އެފަދަ ތަޙްޤީޤުތައް، ހަރުދަނާ ގޮތެއްގައި އަދި އެކަށީގެންވާ އަވަސް މިންވަރެއްގައި ކުރިއަށް ގެންދިއުމަށް ބޭނުންވާ ހާއްސަ އުސޫލުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(ނ) ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށް ކުރާކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ ފަރާތްތަކުގެ ހަރަކާތްތަކުން އާންމު ރައްޔިތުން ރައްކާތެރި ކުރުމަށްޓަކައި، އެފަދަ ފަރާތްތައް ހައްދުކޮށްފައި ބަލަހައްޓައިގެން ތަޙްޤީޤު ކުރެވޭވަރަށް ހެކި ނެތް ޙާލަތްތަކުގައި ނުވަތަ އެފަދަ ފަރާތްތަކުގެ ތަޙްޤީޤު ނިމުމަށްފަހު ޝަރީޢަތުން ގޮތެއް ނިމުމާ ދެމެދު، ހައްދުކޮށްފައި ބަލަހައްޓަންޖެހޭކަމަށް ކޯޓަށް ފެންނަ ޙާލަތްތަކުގައި

އެފަދަ ފަރާތްތަކުގެ ދަތުރުފަތުރާއި ބައިވެރިވުން މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރަމުން ގެންދާނެ ޚާއްޞަ އުޞޫލުތައް ކަނޑައެޅުން.

މި ޤާނޫނުން އިސްތިސްނާދިނުން 3. އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވިޔަސް، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ މައްޗަށް ކުރާ އަދަބު ކަނޑައެޅުމުގައި މި ޤާނޫނަށް އިސްތިސްނާ ނުދެވޭނެއެވެ.

ދެވަނަ ބާބު

ކުށް ކަނޑައެޅުން

ޓެރަރިޒަމް މާނަކުރުން 4. (ހ) ”މި ޤާނޫނުގައި "ޓެރަރިޒަމް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި މަޤްޞަދުތަކެއް ޙާޞިލުކުރުމުގެ ގޮތުން، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަމަލެއް ކުރުމަށެވެ.

(*1*) ”ވަކި ސިޔާސީ ނުވަތަ ދީނީ ނުވަތަ ހަރުކަށި ފިކުރެއް ކުރިއަރުވުމަށްޓަކައި؛ އަދި“

އިސްލާހު: 31/2021 (1) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

(*2*) ދައުލަތުން ނުވަތަ ސަރުކާރުން ވަކި ކަމެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ނުކޮށް ދޫކޮށްލުމަށް މަޖުބޫރުކުރުމަށް ނުވަތަ އާންމުންނަށް ނުވަތަ އާންމުންގެ ބައެއްގެ ތެރޭގައި ބިރުވެރިކަން އުފެއްދުމަށް.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ވަކި އަމަލެއް ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް ކަމުގައިވާނީ، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މަޤްޞަދެއް ޙާޞިލުކުރުމަށްޓަކައި އަންނަނިވި އަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން އަމަލެއް ކުރުމަށެވެ.

1. މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް ބޮޑު އަނިޔާއެއް ދިނުން؛
2. ކުށް ކުރާ މީހާ ފިޔަވައި އެހެން މީހެއްގެ ފުރާނައަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިކުރުވުން؛
3. ގަދަކަމުން މީހަކު ފޭރުވުން ނުވަތަ ރަހީނެއްގެ ގޮތުގައި ހިފެހެއްޓުން؛
4. މުދަލަށް ބޮޑެތި ގެއްލުން ދިނުން؛

5. ފަސިންޖަރުން ނުވަތަ މުދާ އުފުލާ އުޅަނދުފަހަރު ހައިޖެކްކުރުން؛
6. އާންމުންނަށް ނުވަތަ އާންމުންގެ ބައެއްގެ ސިއްހަތަށް ނުވަތަ ސަލާމަތަށް ބޮޑު ނުރައްކަލެއްވާފަދަ ހާލަތެއް ކުރިމަތިކުރުވުން؛
7. މުހިންމު އިމާރާތެއް ނުވަތަ ވަސީލަތަކަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް ދިނުން ނުވަތަ އަސާސީ ޚިދުމަތެއް މެދުކަނޑުވާލުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޤްސަދުތަކަށްޓަކައި ނޫން ނަމަވެސް، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް މީހަކު ހިންގި، ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ ބޯމަކާއި ބޭނުންކޮށްގެން ކަމުގައިވާނަމަ، އެ އަމަލަކީ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ޓެރަރިޒަމްގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭނެ އަމަލަކަށް ނުވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (7) ވަނަ ނަންބަރު އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ބާރުތަކުގައި، ހަރުތާލެއް ކުރުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ މަސައްކަތް ހުއްޓާލުމުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ ސުލްހަވެރިކަމާއެކު އެއްވުމުގެ ސަބަބުން އާންމު ޚިދުމަތެއް މެދުކަނޑާލެވުނަސް، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް ކުރުން ކަމުގައެއް ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "މުހިންމު އިމާރާތާއި ވަސީލަތްތައް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެއަށް ގެއްލުމެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤައުމީ ސަލާމަތަށް އެއްވެސް ނޭދެވޭ އަސަރެއް ކުރާފަދަ ކޮންމެ އިމާރާތެއް ނުވަތަ ސިސްޓަމެއް ނުވަތަ ނޭޝަނަލްސެކިއުރިޓީއަކަށް. އޭގެ ތެރޭގައި، މާލީ ވަސީލަތްތަކާއި އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރުގެ ވަސީލަތްތަކާއި ފަސޭހަތައް ހިމެނެއެވެ.

(ޅ) "މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "އަސާސީ ޚިދުމަތެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ކަރަންޓާއި ފެނާއި ނަރުދަމާގެ ޚިދުމަތްތަކާއި، މުވާސަލާތީ ޚިދުމަތްތަކާއި އާންމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޚިދުމަތްތަކެވެ."

އިސްލާހު: 15/2019 (1) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

"ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ހިންގުން 5. "މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން އެހެން ގޮތަކަށް މާނަކޮށްފައިވާ ހާލަތުގައި ފިޔަވައި، "ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ހިންގުން" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، މި ޤާނޫނުގެ ދެވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއް ކުރުން ހިމެނޭގޮތުން، ޓެރަރިޒަމްގެ އެއްވެސް ޢަމަލެއް ހިންގުމަށެވެ."

އިޞްލާޙު: 15/2019 (2) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށް 6. (ހ) "1. މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

2. މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ކުރަން އުޅުމަކީ ނުވަތަ އެފަދަ ކަމެއް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަކީ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ."

އިޞްލާޙު: 15/2019 (3) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

(ށ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަމެއް ކުރުމުގެ އަދަބަކީ 20 (ވިހި) އަހަރާއި 25 (ފަންސަވީސް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަމެއް ކުރަން އުޅުމުގެ ނުވަތަ އެފަދަ ކަމެއް ކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމުގެ ނުވަތަ އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމުގެ އަދަބަކީ 17 (ސަތާރަ) އަހަރާއި 20 (ވިހި) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

ރޭވުން 7. (ހ) ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމަށް ރޭވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރާ މީހެއްގެ އަދަބަކީ 17 (ސަތާރަ) އަހަރާއި 20 (ވިހި) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމަށް ހިތްވަރު ދިނުން

.8 (ހ) ސީދާ ގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތުންވިޔަސް، ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމަށް ހިތްވަރު ދިނުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގައި "ހިތްވަރު ދިނުން" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، މީހަކު ބުނާ ބުނުމަކުން ނުވަތަ ދޭ ބަޔާނަކުން، އެއީ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ރޭވުމަށް ނުވަތަ މަގުފަހިކުރުމަށް ހިތްވަރުދޭ ކަމެއް ކަމަށް އާންމުންނަށް ނުވަތަ އާންމުންގެ ބަޔަކަށް ފަހުމްވާ ފަހުމްވުމެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ކަންތައްތަކަކީ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމަށް ހިތްވަރު ދިނުން ކަމަށް އާންމުންނަށް ނުވަތަ އާންމުންގެ ބަޔަކަށް ފަހުމްދެވޭނެކަން ކަނޑައެޅުމުގައި އަންނަނިވި ކަންތައްތަކަށް ވެސް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(1) މީހަކު ބުނާ ބުނުމެއް ނުވަތަ ދިން ބަޔާނެއްގައި ހިމެނޭ ކަންކަން؛

(2) އެފަދަ އެއްޗެއް ބުނި ނުވަތަ އެފަދަ ބަޔާނެއް ދިން މަޙައްލާއި ޙާލަތު؛ އަދި

(3) އެފަދަ ބުނުމެއް ނުވަތަ ބަޔާނެއް މުޢާމަލާތްކުރުމުން ބޭނުންކުރި ގޮތް.

(ރ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 10 (ދިހައެއް) އަހަރާއި 15 (ފަނަރަ) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކުގެ ލީޑަރުންނަށް ފޮލޯވަރާއި ސާއިދުކުރުން

.9 (ހ) އަންނަނިވި މަޤްސަދުތަކުގެ ތެރެއިން މަޤްސަދެއް ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި، ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކުގެ ލީޑަރުންނަށް ފޮލޯވަރާއި ސާއިދުކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) ސީދާ ގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތުންވިޔަސް ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ރޭވުމަށް ނުވަތަ މަގުފަހިކުރުމަށް ހިތްވަރު ދިނުމަށް؛

(2) ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމުގައި ނުވަތަ ރޭވުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުމަށް.

(ށ) މި މާއްދާގައި "ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކުގެ ލީޑަރުންނަށް ފޮލޯވަރާއި ސާއިދުކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، އަންނަނިވި ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކުރުމެވެ.

(1) ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކުގެ ލީޑަރުން ބަދަލާއި ސަޕޯޓް ކުރުން؛

(2) ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކުގެ ލިޔެކިޔުން ވިއްކުމާއި ދިނުން؛

(3) ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކުގެ ލިޔެކިޔުން އާންމު ގޮތެއްގައި މީހުންނަށް ކިޔޭނެ ނުވަތަ އަޑުއެހޭނެ ނުވަތަ ފެންނަން ހުންނާނެ ގޮތަށް އެތަކެތި ލިބޭނެ ޚިދުމަތެއް ފޯރުކޮށްދިނުން؛

(4) ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކުގެ ލިޔެކިޔުން އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތެއް މެދުވެރިކޮށް ފޯރުކޮށްދިނުން ނުވަތަ ލިބޭނެގޮތް ހެދުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޤްޞަދެއް ޤާއިމުވޭތޯ ކަނޑައެޅުމުގައި، ކޯޓުން އަންނަނިވި ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(1) އާންމުންނަށް ނުވަތަ އާންމުންގެ ބަޔަކަށް، އެ ލިޔެކިޔުމެއް ލިބުމުގެ ސަބަބުން އެއީ ސީދާ ގޮތުން ނުވަތަ ނުސީދާ ގޮތުންވިޔަސް ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ރޭވުމަށް ނުވަތަ [illegible] ހިތްވަރުދޭ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ފެނުން ނުވަތަ ސިފަކުރެވުން؛ ނުވަތަ

(2) އާންމުންނަށް ނުވަތަ އާންމުންގެ ބަޔަކަށް، އެ ލިޔެކިޔުމެއް ލިބުމުގެ ސަބަބުން އެއީ ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ރޭވުމަށް ބޭނުންތެރި ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ސިފަކުރެވުން ނުވަތަ ފެނުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށް، ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކުގެ ލިޔެކިޔުމަކީ ޓެރަރިސްޓް ލިޔެކިޔުމެއް ކަނޑައެޅުމުގައި، ކޯޓުން އަންނަނިވި ކަންތައްތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ލިޔެކިޔުމެއް ފޮނުވި ނުވަތަ ޝާއިޢުކުރި ފަރާތަކީ ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކުން [illegible] [illegible]؛

(2) އެ ލިޔެކިޔުމުގައި ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކާއި އެ ލިޔެކިޔުން ފޮނުވި ނުވަތަ ޝާއިޢުކުރި ފަރާތާ.

(ބ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރާ މީހާގެ އަދަބަކީ 7 (ހަތެއް) އަހަރާއި 10 (ދިހައެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

ޖިހާދު، ޝަހީދު އަދި އިންތިހާއީ ފިކުރުވެރިކަން ހިތްވަރު ދިނުމާއި ދަޢުވަތު ފެތުރުން

10. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 8 ވަނަ މާއްދާއާއި 9 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ޖިހާދު ނުވަތަ ޝަހީދު ނުވަތަ އިންތިހާއީ ފިކުރުވެރިކަން ކަމުގައި ދެއްކުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރާ މީހެއްގެ އަދަބަކީ 10 (ދިހައެއް) އަހަރާއި 15 (ފަނަރަ) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

ތަމްރީން ކުރުމާއި ތަމްރީން ލިބިގަތުން

11. (ހ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުނަރެއްގެ ތަމްރީން އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) އެފަދަ ތަމްރީނެއް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ބޭނުމަކީ ޖަރީމާއެއްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ރޭވުމަށް؛

(2) އެފަދަ ތަމްރީނެއް ފޯރުކޮށްދިނުމުގެ ބޭނުމަކީ ޖަރީމާއެއްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމުގައި ނުވަތަ ރޭވުމުގައި އެހީތެރިވުމަށް.

(ށ) އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހުނަރެއްގެ ތަމްރީން ލިބިގަތުމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) އެފަދަ ތަމްރީނެއް ލިބިގަތުމުގެ ބޭނުމަކީ ޖަރީމާއެއްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ރޭވުމަށް؛

(2) އެފަދަ ތަމްރީނެއް ލިބިގަތުމުގެ ބޭނުމަކީ ޖަރީމާއެއްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމުގައި ނުވަތަ ރޭވުމުގައި އެހީތެރިވުމަށް.

(ނ) މި މާއްދާގައި "ހުނަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކަމަކަށެވެ.

(1) "ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު ނުވަތަ ގޮވާބަކި ނުވަތަ ފަސާދަކުރަނިވި މާއްދާ ހިމެނޭ އެއްޗެއް ނުވަތަ އެހެން އެއްޗެއް އުފެއްދުން ނުވަތަ ބޭނުންކުރުން؛"

އިޞްލާޙު: 15/2019 (4) ގެ ދަށުން ބަދަލުކުރެވިފައި.

(2) ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ރޭވުމަށް ބޭނުންވާ އުކުޅުތައް ދަސްކޮށްދިނުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ޓެރަރިސްޓުން ތަމްރީން ކުރާ ތަނަކަށް ނުވަތަ އޮންލައިންވެސް ތަނަކަށް ހާޒިރުވެ ތަމްރީން ފޯރުކޮށްދިނުން ނުވަތަ ލިބިގަތުން ހިމެނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 12 (ބާރަ) އަހަރާއި 15 (ފަނަރަ) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރާއި، ގޮވާ ތަކެއްޗާއި ފަތާކުރަނިވި މާއްދާ ހިމެނޭ އެއްޗެއް ވިއްކުމާއި އުފެއްދުމާއި އެއް ތަނުން އަނެއް ތަނަށް ގެންދިޔުމާއި ގެންގުޅުން

12. (ހ) "ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ރޭވުމަށް ނުވަތަ މަގުފަހިކުރުމުގެ ގޮތުން، ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު ނުވަތަ ގޮވާ ތަކެތި ނުވަތަ ފަތާކުރަނިވި މާއްދާއެއް ހިމެނޭ އެއްޗެއް އުފެއްދުމާއި، ގެންގުޅުމާއި، ވިއްކުމާއި އެހެން މީހަކަށް ދިނުމާއި، އެހެން ތަނަކަށް ގެންދިޔުމާއި އެއިން ވިޔަފާރިކުރުމަކީ ކުށެކެވެ."

އިސްލާހު: 15/2019 (6) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ކަމެއް ކުރުމަށް އެހީތެރިވެދޭ މީހާ، އެކަން ކުރަނީ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ކުރުމަށް ނުވަތަ ރޭވުމަށް ނުވަތަ މަގުފަހިކުރުމަށްކަން އެނގިހުރެ ކަމުގައިވާނަމަ، އެކަމަކީ ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 12 (ބާރަ) އަހަރާއި 15 (ފަނަރަ) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ހިންގާނެކަމުގެ އިންޒާރުދިނުން ނުވަތަ ބިރުދެއްކުން

13. (ހ) ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ހިންގާނެކަމުގެ އިންޒާރުދިނުމަކީ ނުވަތަ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ހިންގަފާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގައި "އިންޒާރުދިނުން" ގެ މާނައިގައި މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އެނޫންވެސް ފަރާތެއް މެދުވެރިކޮށް، ލިޔުމުން ނުވަތަ އަނގަބަހުން ދެވޭ އިންޒާރު ހިމެނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރާ މީހާގެ އަދަބަކީ 4 (ހަތަރެއް) އަހަރާއި 6 (ހައެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

14. ގޭންގު ހަދައިގެން ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށް ކުރުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޤްޞަދުތަކުގެ ތެރެއިން މަޤްޞަދެއް ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް، ގޭންގު ނުވަތަ ގްރޫޕު ހަދައިގެން ކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގައި "ގޭންގު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތިން މީހުން ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ މީހުން އެކުވެގެން އުފައްދާ، އެ ޖަމާޢަތެއް ނުވަތަ ގްރޫޕެއްގެ މައިގަނޑު ހަރަކާތްތަކުގެ ގޮތުގައި ޖިނާއީ ކުށްކުރުން ހިމެނޭ ޖަމާޢަތްތަކާއި ގްރޫޕްތަކަށެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށް ކުރާ މީހާގެ އަދަބަކީ 12 (ބާރަ) އަހަރާއި 15 (ފަނަރަ) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

15. ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކުގައި ބައިވެރިވުން

(ހ) އަންނަނިވި ޙާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކާ މީހާ ގުޅުނަސް ކުށެކެވެ.

(1) ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތެއް ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވުން؛

(2) ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތެއްގެ މެންބަރަކަށްވުން؛

(3) ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތެއް ހިންގުމުގައި ބައިވެރިކުރުމަށް މީހަކު އެ ޖަމާޢަތާ ގުޅުވުން؛

(4) ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތެއްގެ ހަރަކާތްތަކަށް އެއްވެސް ގޮތަކުން ކޮންޓްރިބިއުޓްކުރުމާއި، އެ ހަރަކާތްތަކަށް ކުރިއަށް ގެންދަނިވިގޮތުގެ އިރުޝާދު ދިނުން.

(ށ) މި މާއްދާގައި "ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި މާނައިގައެވެ.

(1) އެ ޖަމާޢަތުގައި ހިމެނޭ މެންބަރުންނަށް، ގުޅިފައިވާ އާންމު އެއް މަސްލަޙަތަށްޓަކައި މަސައްކަތްކުރާ، ޖަމާޢަތުގެ މެންބަރުން ނުވަތަ ޖަމާޢަތާ ގުޅިފައިވާ މީހުން ދުރުވެރިކަން، ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ބޭނުންކޮށް ނުވަތަ މަސްލަޙަތުގެ ބަޔަކު ގޮތުގައި އަނިޔާވެރިކަން ނުވަތަ ފަސާދުކުރުން ނުވަތަ އެ ދެ ކަންތައްތަކުން ކޮންމެވެސް ބޭނުމެއްކަން ހިމެނޭ ދެ ޢަމަލު ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަ ޢަމަލު ހިންގާފައިވާ ބަޔަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(2) އެފަދަ ކަންކަން ކުރުމަށް، ނުވަތަ ކުރާނެކަމުގެ ބިރުދެއްކުމަށް އެ ޖަމާޢަތުގެ ބާނީންކަމުގައި ނުވަތަ މަސްލަޙަތުގައި އާންމުކޮށް އިޢުލާންކޮށްފައިވާ ނުވަތަ ޤަބޫލުކޮށްފައިވާ ބަޔަކަށްވުން؛ ނުވަތަ

(3) މި ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ދިވެހި ސަރުކާރުން ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތެއްކަމުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ޖަމާޢަތަކަށްވުން.

(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 10 (ދިހައެއް) އަހަރާއި 15 (ފަނަރަ) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

"ހަނގުރާމައަށް ދިޔުމާއި ހަނގުރާމަވެރި ސަރަޙައްދުތަކަށް ދިޔުން

16. (ހ) "ދިވެހިސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ހާއްސަ ހުއްދައެއް ދީގެން މެނުވީ، އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) ހަނގުރާމައަށް ދިޔުން؛

(2) ހަނގުރާމަވެރި ސަރަޙައްދުތަކަށް ދިޔުން ނުވަތަ އެފަދަ ސަރަޙައްދެއްގައި ހުރުން؛

(ށ) އަންނަނިވި ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) ހަނގުރާމައަށް މީހަކު ފޮނުވުން؛

(2) ހަނގުރާމައަށް މީހަކު ފޮނުވުމަށް މަސައްކަތްކުރުން ނުވަތަ އެކަމަށް ހިތްވަރުދިނުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމަށް އެހީތެރިވުމަކީ ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅުމަކީ ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމަށް އެހީތެރިވުމަކީ ނުވަތަ އެ ކުށް ކުރުމުގައި އެއްވެސް ސިފައެއްގައި ބައިވެރިވުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ހަނގުރާމައަށް ދިއުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި މަޤްސަދުތަކުގެ ތެރެއިން މަޤްސަދަކަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖެ ދޫކޮށް ދިއުމަށެވެ.

(1) ބޭރު ގައުމެއްގައި ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތަކުން ނުވަތަ އެފަދަ ޖަމާޢަތަކަށް ނިސްބަތްވާ ޓެރަރިސްޓުން ހިންގާ ހަނގުރާމައެއްގައި ބައިވެރިވުމަށް؛

(2) ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލުތަކެއް ހިންގަން ރޭވުމަށް ނުވަތަ ތައްޔާރުވުމަށް، ނުވަތަ އެފަދަ ޢަމަލުތަކެއް ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވުމަށް ނުވަތަ އެހީތެރިވުމަށް؛

(3) ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލުތަކެއް ހިންގުމަށް ތަމްރީނު ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ނުވަތަ ލިބިގަތުމަށް.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ހަނގުރާމަވެރި ސަރަޙައްދެއް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި، ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތަކުން ނުވަތަ އެފަދަ ޖަމާޢަތަކަށް ނިސްބަތްވާ ޓެރަރިސްޓުން ހަނގުރާމައެއް ހިންގަމުންދާ ސަރަޙައްދުތަކުގެ ތެރެއިން މި ޤާނޫނުގެ 18 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ސަރަޙައްދަށެވެ.

(ކ) އެހެން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާ ހިނދަކު، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތުގައި ފިޔަވައި އެނޫން ޙާލަތެއްގައި ހަނގުރާމަވެރި ސަރަޙައްދަކަށް

ދިޔުމަކީ ހަނގުރާމައަށް ދިޔުމަށްޓަކައި އެފަދަ ސަރަޙައްދަކަށް ދާ ދިޔުމުގެ ކަމުގައި ބެލޭނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތުނަމަވެސް، އަންނަނިވި މަޤްޞަދުތަކުގެ ތެރެއިން މަޤްޞަދަކަށްޓަކައި ހަނގުރާމަވެރި ސަރަޙައްދަކަށް ދިޔުމަކީ ނުވަތަ އެފަދަ ސަރަޙައްދެއްގައި ހުރުމަކީ ކުށެއް ކަމުގައި ނުބެލެވޭނެއެވެ.

(1) ހަނގުރާމައިގެ ސަބަބުން ހާލުގައި ޖެހިފައިވާ ބަޔަކަށް އިންސާނިއްޔަތުގެ އެހީތެރިކަން ފޯރުކޮށްދިނުމަށް؛

(2) ކޯޓު އަމުރެއް ތަންފީޛުކުރުމަށް؛

(3) އެހެން ޤައުމެއްގެ ސަރުކާރަކުން ހަވާލުކުރާ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް؛

(4) އ.ދ ނުވަތަ އ.ދގެ އޭޖެންސީއަކުން ހަވާލުކުރާ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް؛

(5) ހުއްދަކޮށްފައިވާ ނޫސްވެރިކަމުގެ މަސައްކަތެއްކުރުމަށް؛

(6) އަމިއްލަ ޖަމްޢިއްޔާއަކުން ނުވަތަ ޖަމާޢަތަކުން ސަރުކާރުން ހުއްދަދީ ގޮއްސަ މަސައްކަތެއް ކުރުމަށް؛

(7) ސަރުކާރުން ހުއްދަ ދޭ އެނޫންވެސް ކަމެއް ކުރުމަށް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (5) ވަނަ ނަންބަރާއި (6) ވަނަ ނަންބަރާއި (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޤްޞަދުތައް ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި، އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ހަނގުރާމަވެރި ސަރަޙައްދަކަށް ދެވޭނީ، އަދި އެފަދަ ސަރަޙައްދެއްގައި މަޑުކުރެވޭނީ، އެކަމުގެ ހުއްދައަށް އެދި މިނިސްޓްރީއަށް ހުށަހަޅައި، ލިޔުމުން ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮތުނަމަވެސް، [illegible] ސަރަޙައްދުތަކަށް ދިޔުމަށް ނުވަތަ އެފަދަ ސަރަޙައްދުތަކުގައި މަޑުކުރުމަށްޓަކައި މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހުއްދަ ހޯދަން ނުޖެހޭނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ ކުށްވެރި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 9 (ނުވައެއް) އަހަރާއި 12 (ބާރަ) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ ކުށްވެރި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 5 (ފަހެއް) އަހަރާއި 7 (ހަތެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

(އ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށުގެ ކުށްވެރި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 10 (ދިހައެއް) އަހަރާއި 15 (ފަނަރަ) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ކުށްވެރި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 5 (ފަހެއް) އަހަރާއި 7 (ހަތެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

(މ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ކުށްވެރި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 3 (ތިނެއް) އަހަރާއި 5 (ފަހެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

(ފ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ހަނގުރާމައަކަށް ދިއުމަށްފަހު ނުވަތަ ހަނގުރާމަވެރި ސަރަޙައްދަކަށް ދިއުމަށްފަހު އެނބުރި ދިވެހިރާއްޖެ އަންނަ މީހާއާމެދު މި ޤާނޫނުގެ އަށްވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ފިޔަވަޅުތައް އަޅަންވާނެއެވެ. އޭގެ އިތުރުން، އެފަދަ ފަރާތެއްގެ މައްސަލަ މި ޤާނޫނުގެ ހަވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ފިޔަވަޅުތައް އެޅިދާނެއެވެ.“

އިސްލާހު: 15/2019 (7) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

”ޓެރަރިސްޓް ޖަމާއަތަކަށް ތާއީދުކުރުން 16-1. (ހ) ”އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، އަންނަނިވި އަމަލުކުރާ މީހާ އެ ކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(1) ޓެރަރިސްޓް ޖަމާއަތަކަށް ތާއީދުކުރުން ނުވަތަ ތާއީދުކުރުމަށް ގޮވާލުން؛

(2) ޓެރަރިސްޓް ޖަމާއަތެއްގެ އަމަލުތައް ދިފާޢުކޮށް ނުވަތަ އަމަލުތަކީ ސަވާބުވެރި އަމަލުތަކެއްކަމަށް ވަކާލާތުކުރުން؛ ނުވަތަ ތިމާއަކީ ވަކި ޓެރަރިސްޓް ޖަމާއަތަކަށް ތާއީދުކުރާ މީހެއްކަން ދޭހަވާ ފަދައިން

ޚިޔާލުފާޅުކުރުމާއެކު، އެފަދައިން ފާޅުކުރާ ޚިޔާލު ރައްދުވާ ފަރާތުން އެ ޚިޔާލަށް ބަރޯސާވެ، ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތަކަށް އެފަރާތުން ތާއީދުކުރަން ހިތްވަރުލިބިދާނެކަން ކަމާމެދު ފަރުވާއެއް ނުދީ، އެ ޚިޔާލުފާޅުކުރުން؛

(3) ވަކި ބައްދަލުވުމަކީ، ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތަކަށް ތާއީދުކުރުމަށް ގޮވާލުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތެއްގެ ހަރަކާތްތައް ކުރިއެރުވުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތަކަށް ނިސްބަތްވާ ފަރާތަކަށް ނުވަތަ ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތަކަށް ނިސްބަތްވާކަމަށް ބުނާ ފަރާތަކަށް ނުވަތަ ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތަކަށް ފާޅުގައި ތާއީދުކުރާ ފަރާތަކަށް ވާހަކަދެއްކުމުގެ ނުވަތަ ތަޤްރީރުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަށްޓަކައި ބާއްވާ ބައްދަލުވުމެއްކަން އެނގިހުރެ، އެފަދަ ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވުން ނުވަތަ އިންތިޒާމުކުރުން ނުވަތަ ބާއްވުމުގައި ނުވަތަ އިންތިޒާމުކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދިނުން؛

(4) ވަކި ބައްދަލުވުމަކީ، ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތަކަށް ތާއީދުކުރުމަށް ގޮވާލުމަށްޓަކައި، ނުވަތަ ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތެއްގެ ހަރަކާތްތައް ކުރިއެރުވުމަށްޓަކައި ބާއްވާ ބައްދަލުވުމެއްކަން އެނގިހުރެ، އެ ބައްދަލުވުމުގައި ވާހަކަދެއްކުން ނުވަތަ ތަޤްރީރުކުރުން؛

(5) ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތެއްގެ މެންބަރެއްކަމަށް ނުވަތަ ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތަކަށް ތާއީދުކުރާ މީހެއްކަމަށް ދޭހަވާފަދަ އަންނައުނެއް ލުން، ނުވަތަ އެފަދަ ދޭހައެއްވުން އެކަށީގެންވާ ލިޔުމެއް ނުވަތަ ކުރެހުމެއް ނުވަތަ ފޮޓޯއެއް ގެންގުޅުން ނުވަތަ ބޭނުންކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި، (2) ވަނަ ނަންބަރާއި، (3) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 3 (ތިނެއް) އަހަރާއި 5 (ފަހެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ، 1 (އެކެއް) އަހަރާއި 3 (ތިނެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.“

އިސްލާހު: 15/2019 (8) ގެ ދަށުން އިތުރުކޮށްފައި.

ރާއްޖެއިން ބޭރު ޤައުމެއްގައި ކުރާ ކުށް

17. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށެއް، ކޮންމެ ތަނެއްގައި ކުރިކަމުގައި ވިޔަސްވެސް، އެއީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށަކަށްވާނެ ޢަމަލެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙާލަތުގައި، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެއްވެސް ކުށެއް ކުރިމީހާ ރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދުން އެކަންކުރުމުގެ މައްޗަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައުވާ އުފުލުމުގެ ބާރު ދައުލަތަށް ލިބިގެންވާ ކަމެކެވެ.

“ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކާއި ހަނގުރާމަވެރި ސަރަހައްދުތައް ކަނޑައެޅުން

18. (ހ) “މި ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަދި މި ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކާއި ހަނގުރާމަވެރި ސަރަހައްދުތައް ކަނޑައަޅާނީ ޤައުމީ ސަލާމަތާބެހޭ މަޖިލީހުގެ މަޝްވަރާގެ މަތިން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކުގެ ލިސްޓު ނުވަތަ ހަނގުރާމަވެރި ސަރަހައްދުތަކުގެ ލިސްޓު، މަދުވެގެން ކޮންމެ 12 (ބާރަ) މަހަކުން 1 (އެކެއް) ފަހަރު މުރާޖަޢާކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކުގެ ލިސްޓު ނުވަތަ ހަނގުރާމަވެރި ސަރަހައްދުތަކުގެ ލިސްޓު، މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު، ޤައުމީ ސަލާމަތާބެހޭ މަޖިލީހުގެ މަޝްވަރާއާއެކު އެ ލިސްޓްތަކަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބާރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތްތަކާއި ހަނގުރާމަވެރި ސަރަޙައްދުތަކުގެ ލިސްޓްތައް، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އެ ލިސްޓްތަކަށް ގެނެވޭ އުނިއިތުރު، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.“

އިސްލާހު: 15/2019 (9) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލުތައް ހުއްޓުވުމުގެ އެންމެ އިސް ފަރާތް 19. މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައި ވިޔަސް، މި ޤާނޫނުގެ ދެވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލުތަކާ ގުޅިގެން އެކަންކަން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ އެންމެ އިސް ފަރާތެއް ކަމަށްވާނީ ކައުންޓަރ ޓެރަރިޒަމްގެ މަސައްކަތް ކުރަމުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ ފަރާތެކެވެ.

”ތިންވަނަ ބާބު“

އިސްލާހު: 15/2019 (10) ގެ ދަށުން މި ބާބު އިތުރުކޮށްފައި.

ޓެރަރިޒަމާގުޅޭ މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުމާއި އިންޓެލިޖެންސް ހިއްސާކުރުން

ޓެރަރިޒަމާގުޅޭ މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުން 19-1. ”މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް ހިންގަން އުޅޭކަމުގެ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް، އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ލިބިއްޖެނަމަ، އެކަން، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއަށް އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި އެ މަޢުލޫމާތަކީ، މި ޤާނޫނުގެ 19-3 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އެއްވެސް އިންޓެލިޖެންސް އިދާރާއަކާ ހިއްސާކުރަންޖެހޭ މަޢުލޫމާތެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެ މަޢުލޫމާތު، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން އެފަރާތަކާ ހިއްސާކުރަންވާނެއެވެ.

ޓެރަރިޒަމާ ގުޅުންހުރި އިންޓެލިޖެންސް އިދާރާތައް 19-2. މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި އިދާރާތަކީ ޓެރަރިޒަމާ ގުޅުންހުރި އިންޓެލިޖެންސް އިދާރާތައް ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(ހ) މޯލްޑިވްސް ނޭޝަނަލް ޑިފެންސް ފޯސް؛

(ށ) މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް؛

(ނ) މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސް؛

(ރ) މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން؛

(ބ) މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ފައިނޭންޝަލް އިންޓެލިޖެންސް ޔުނިޓް.

“ޓެރަރިޒަމާގުޅޭ އިންޓެލިޖެންސާއި މަޢުލޫމާތު ބަދަލުކުރުމުގެ އޮނިގަނޑު

19-3. (ހ) ޓެރަރިޒަމާ ގުޅުންހުރި އިންޓެލިޖެންސާއި މަޢުލޫމާތު ރައްކާތެރިކަމާއެކު ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި، ކަމާބެހޭ އޮނިގަނޑެއް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު އުފައްދަވައި، އެ އޮނިގަނޑާ އެއްގޮތުން ޓެރަރިޒަމާގުޅޭ އިންޓެލިޖެންސާއި މަޢުލޫމާތު ބަދަލުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ހިނގަމުންދާ ގޮތް ބަލައި މޮނިޓަރުކުރަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ އޮނިގަނޑުގައި، މި ޤާނޫނުގެ 19-2 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިދާރާތަކަށް ލިބޭ ޓެރަރިޒަމާ ގުޅުންހުރި އިންޓެލިޖެންސާއި މަޢުލޫމާތުގެ ތެރެއިން ބޭރު ޤައުމުތަކާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިދާރާތަކާ ހިއްސާކުރަންޖެހޭ އިންޓެލިޖެންސާއި މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 19-2 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޓެރަރިޒަމާ ގުޅުންހުރި އިންޓެލިޖެންސް އިދާރާތަކުން، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފައްދާފައިވާ އޮނިގަނޑާ އެއްގޮތަށް ޓެރަރިޒަމާ ގުޅޭ ތުހުމަތު މަޢުލޫމާތު، އެ އިދާރާތަކުގެ ދެމެދުގައި ބަދަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) ޓެރަރިޒަމާ ގުޅުންހުރި އިންޓެލިޖެންސް ހޯދުމާއި އެއްކުރުމާއި އެނަލައިސް އިންޓެލިޖެންސް ދިރާސާކުރުމުގެ ޒިންމާތަކުން، މި ޤާނޫނުގެ 19-2 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިންޓެލިޖެންސް އިދާރާތަކުގައި ޤާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނުގެ 19-2 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިންޓެލިޖެންސް އިދާރާތަކުގެ އިސްވެރިން، ދައުލަތުގެ އެއްވެސް އިދާރާއެއްގެ މަސައްކަތެއްގެ ތެރެއިން ޓެރަރިޒަމާ ގުޅޭ ތުހުމަތު މަޢުލޫމާތު ލިބިއްޖެނަމަ، ލަސްނުކޮށް، އެ މަޢުލޫމާތެއް، އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިދާރާތަކުގެ ތެރެއިން އެ މަޢުލޫމާތަކާ ގުޅުންހުރި އިދާރާއަކާ ހިއްސާކުރަންވާނެއެވެ.”

އިސްލާހު: 15/2019 (10) ގެ ދަށުން އިތުރުކޮށްފައި. (ބާބު އިތުރުކޮށްފައި)

ހަތަރުވަނަ ބާބު

ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލުތައް ހުއްޓުވުމުގެ ބާރުތައް

އިސްލާހު: 15/2019 (11) ގެ ދަށުން ބާބުގެ ސުރުޚީ ބަދަލުކޮށްފައި.

“ޤާނޫނުއަސާސީން ލިބިދޭ ބައެއް ޙައްޤުތައް ހިފެހެއްޓިގެންވުން

20. (ހ) “މި ޤާނޫނުގެ ދެވަނަ ބާބުގައި ހިމެނޭ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ ނުވަތަ ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާއަށް ޤާނޫނުއަސާސީން ލިބިދޭ ޙައްޤުތަކުގެ ތެރެއިން، މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙައްޤުތައް، އެ މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މިންވަރަކަށް ހިފެހެއްޓިގެންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ބާބުގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓިފައިވާ އަސާސީ ޙައްޤުތައް ހިފެހެއްޓިފައިވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުންނެވެ.

(ނ) “މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެ ޙައްޤުތައް އެ މިންވަރަކަށް ހިފެހެއްޓިގެންވަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޯޓުން ކަނޑައެޅުމުގައި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ 6 (ހައެއް) ނުކުތާއަށްވެސް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން، އެ އަސާސީ ޙައްޤުތައް އެ މިންވަރަކަށް ހިފެހެއްޓުމުގައި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާ ކަމަށް ކޯޓުން ބަލަންވާނެއެވެ.”

އިސްލާހު: 15/2019 (12) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

21. އިސްލާހު: 15/2019 (13) ގެ ދަށުން 21 ވަނަ މާއްދާ އުނިކޮށްފައި.

"ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި ހައްޔަރުކުރުން

22. (ހ) "މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއާއި 7 ވަނަ މާއްދާއާއި 12 ވަނަ މާއްދާއާއި 14 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރަން އުޅޭކަމުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތަކާމެދު ވަގުތުން ފިޔަވަޅު ނާޅައިފިނަމަ، އެފަދަ ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް ކޮށްފާނެކަމަށް ބެލުމަށް ބުއްދިއަށް ފެނޭފަދަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރެއްޖެނަމަ، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި އެމީހަކު ހައްޔަރުކުރުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފި ހިނދެއްގައި، އެ ކުށް ކުރި ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތެއް، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި ހައްޔަރުކުރުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރި ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތެއް، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި ހައްޔަރުކުރުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) ނުވަތަ (ނ) ގެ ދަށުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރެވޭނީ، ސަބް އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ ރޭންކުން މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރެއްގެ ހުއްދައާ އެކުގައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) ނުވަތަ (ނ) ގެ ދަށުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމުގައާއި، ހައްޔަރުކުރުމަށްފަހުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 40 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަދި (ޅ) އާއި، 42 ވަނަ މާއްދާއާއި، 43 ވަނަ މާއްދާއާއި، 44 ވަނަ މާއްދާއާއި، 45 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކަށް ފުލުހުން އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) ނުވަތަ (ނ) ގެ ދަށުން ހައްޔަރުކުރާ މީހަކު، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި 48 (ސާޅީސް އަށެއް) ގަޑިއިރަށް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ ބާރު ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ ދަށުން މީހަކު ހައްޔަރުކުރުމުގައި، ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ ކޮންކަމަކާ ބެހޭ ޖަރީމާއެއްގެ ބަދަލުން ލިބިދާނެކަމަށް ބެލެވޭ އެންމެހައި

ގެއްލުންތަކެއް ކުޑަކުރުމަށްޓަކައި، ރައްކާތެރިކަމުގެ ގޮތުން އެހިނދަކަށް އަޅަންޖެހޭ އެންމެހައި ޤާނޫނު ހުއްދަކުރާ ފިޔަވަޅުތައް ފުލުހުން އަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) ނުވަތަ (ނ) ގެ ދަށުން ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި ހައްޔަރުކުރުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ލިބޭނީ މީހަކު ހުރީ އަމިއްލަ ތަނެއްގައި ކަމަށް ބުނުމަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައިވާ ޙާލަތުގައި، އެމީހަކު ހައްޔަރުކުރުމަށްޓަކައި، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި، އެތަނަކަށް ވަންނާއި އެތަން ކުރަން އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ވަގުތު އެތަނުގައި ތަފްތީޝްކުރުމުގެ، ނުވަތަ ހިފުމުގެ ބާރު، ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ އަމިއްލަ ތަނަކީ، މީހުން ދިރިއުޅޭ، ގޯތިތެރޭ ދޯންޏާއި ގަރާޖާއި، އެހެންނަމަވެސް މި މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) ނުވަތަ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތްތަކުގައި ހުރި ކަމަށް ބުނުމަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައިވާނަމަ، އެފަދަ ހައްޔަރުކުރުމަށްޓަކައި، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި، އެތަނަކަށް ވަންނާއި، އެތަން ކުރަން އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ވަގުތު އެތަނުގައި ތަފްތީޝްކުރުމުގެ، ނުވަތަ ހިފުމުގެ ބާރު، ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ފުލުހުން އަމިއްލަ ތަނަކަށް ވަނުމުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ)، (ނ)، (ރ)، އަދި (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތުތަކަށް އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.“

އިޞްލާޙު: 31/2021 (2) ގެ ދަށުން ބަދަލުގެނެވިފައި. ("ރ" އިން "ޅ" އަށް އިތުރުކުރެވިފައި)

"ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި މީހުން ބަލައި ފާސްކުރުން

22-1.

(ހ) "އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެންގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖަރީމާއެއްގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތެއްގެ އަތުގައި، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރުމަށް ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެއްޗެއް ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއްގެ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެއްޗެއް އޮތްކަމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ތުހުމަތުކުރެވޭނަމަ، ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި އެފަދަ ފަރާތެއް ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރާ މީހާ ގުޅޭގޮތުން ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ކުރުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށާ ގުޅޭ އެއްޗެއް އޭނާގެ ހަށިގަނޑުގައި ފޮރުވައިފައިވާކަމަށް ޤަބޫލުކުރުމުގައި އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތްނަމަ، ސަބް އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިސްގެ ރޭންކުން މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރެއްގެ ހުއްދައާއެކު، ކޯޓު އަމުރަކާނުލައި އޭނާގެ ޖިސްމީ ގުނަވަން ހާމަވާގޮތަށް ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 38 ވަނަ މާއްދާގެ (ކ) އާއި، (އ) އަދި (ވ) އަށް ފުރިހަމަ އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ."

އިސްލާހު: 15/2019 (15) ގެ ދަށުން އިތުރުކުރެވުނީ.

ހުއްދަދޫކުރުމަށްފަހު އަމިއްލަ ތަންތަން ބަލައި ފާސްކުރުން

2-22. (ހ) ”މި ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (އ) ގެ ދަށުން، އެ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) ނުވަތަ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތެއް އަމިއްލަ ތަނަކުން ހުއްދަދޫކުރާ ހާލަތުގައި، މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއާއި 7 ވަނަ މާއްދާއާއި 12 ވަނަ މާއްދާއާއި 14 ވަނަ މާއްދާއާއި 16 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކާގުޅޭ ހެކި އެތަނުގައި ހުރިކަމަށް ގަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްވާނަމަ، އެ އެއްޗެއް ހޯދުމަށްޓަކައި، އަދި އެކަން ކުރަން އެކަށޭނަ މިންވަރެއްގެ ވަގުތަކަށް، އެތަނަށް މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބަލައި ފާސްކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރެވޭނީ، އަންނަނިވި ހާލަތްތައް ވުޖޫދުގައިވާކަން އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތް ހައްޔަރުކުރި ފުލުހުންގެ އޮފިސަރަކަށް ގަބޫލުކުރުމަށް ހާލަތުގައި، ފުލުހުންގެ އިސްވެރިޔާ އޮފިސަރުންގެ ތެރެއިން ވަކި މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރެއްގެ ހުއްދަ ހޯދުމަށްފަހުގައެވެ.

(1) އެ ކުށާ ގުޅިގެން ހޯދަން ބޭނުންވާ ހެއްކެއް އެތަނުގައި ވާކަމަށް ގަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތުން؛ އަދި

(2) އެ ހެއްކަކީ އެ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި ހިފޭ ގޮތުގައި ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅުމަށް ބޭނުންތެރިވާނެ އެއްޗެއް ކަމަށް ގަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތުން؛ އަދި

(3) އެތަން އަވަހަށް ބަލައި ފާސްނުކޮށްފިނަމަ، އެ ކުށާގުޅޭ ހެކި ފޮރުވާލާފާން ކަމަށް ނުވަތަ ނައްތާލާފާން ކަމަށް ނުވަތަ ނެތިގެން ހިނގައިދާން ކަމަށް ނުވަތަ އެ ހެއްކަކީ ބަދަލުގެނެސްދާން ކަމަށް ގަބޫލުކުރުމަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް އޮތުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރަންވާނީ، އެ ބަލައި ފާސްކުރުމަށް ޒިންމާވާން އޮފިސަރަކު ކަނޑައެޅުމަށްފަހު، އެ އޮފިސަރުގެ ބެލުމުގެ ދަށުންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރާއިރު އެތަނެއްގެ ވެރިފަރާތް
އެތަނުގައި ހުރިނަމަ، އެތަން ބަލައި ފާސްކުރަންވާނީ، އެފަރާތުގެ ހާޒިރުގައެވެ.
އެތަނުގެ ވެރިފަރާތް އެ ތާނގައި ހާޒިރުވެ ނެތް ހާލަތްތަކުގައި އެތަން ބަލައި
ފާސްކުރަންވާނީ، އެފަރާތުގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކޮށްދެވޭނެ އެހެން ފަރާތެއްގެ
ހާޒިރުގައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރެވޭނީ، އެތަނުގައިވާ ކަމަށް
ބެލެވޭ، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ހެއްކެއް ހޯދުމަށްޓަކައި، އެކަން
ކުރަން އެކަށޭނަ މިންވަރެއްގެ ވަގުތަކަށެވެ. އަދި އެފަދައިން ހިންގާ ބަލައި
ފާސްކުރުމެއް، 6 (ހައެއް) ގަޑިއިރަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ވަގުތަށްވުރެ އިތުރަށް މި މާއްދާގެ ދަށުން
އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރަން އެދޭނަމަ، އެކަން ކުރަންވާނީ ކޯޓު އަމުރަކާ
އެކުގައެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރާ ފުލުހުންގެ
އޮފިސަރުންނަށް އަންނަނިވި ކަންކަން ކުރުވިދާނެއެވެ.

(1) [illegible] [illegible] ބަންދުކޮށްފައިވާ އެއްޗެއް އެތަނުގައި ހުރިކަމަށްވާނަމަ،
އަދި އެ އެއްޗެއް [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible]
ނުވަތަ އެ އެއްޗެއް [illegible] [illegible] [illegible]
އެ [illegible] [illegible]، އެ އެއްޗެއް [illegible]؛

(2) އެތަނާއި އެތަނުގައި ހުރި ކަމާބެހޭ އެއްޗެހީގެ ފޮޓޯ އަދި/ނުވަތަ ވީޑިއޯ
ނެގުން.

(އ) މި މާއްދާގެ (ކ) [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ދަށުގައިވާ
[illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ

އެއްޗެހީގެ ފޯޓޯ އަދި/ނުވަތަ ވީޑިއޯ ނެގުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެނެއް ނުވެއެވެ.

(ވ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހިފަހައްޓާ މުދަލުގެ އިންވެންޓަރީއެއް، ބަލައި ފާސްކުރާ އޮފިސަރު އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ. އެކަން ކުރަންވާނީ، ފުލުހުންގެ އެހެން އޮފިސަރަކާއި، ތަނުގެ ވެރިފަރާތުގެ ނުވަތަ ތަނުގެ ވެރިފަރާތް ނެތް ޙާލަތެއްގައި ވެރިފަރާތުގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކުރާނެ ފަރާތެއްގެ ހާޒިރުގައެވެ. އަދި އެ އިންވެންޓަރީގެ ކޮޕީއެއް، ތަނުގެ ވެރިފަރާތަށް، ނުވަތަ އޭނާ ނެތް ޙާލަތެއްގައި ވެރިފަރާތުގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކުރާނެ ފަރާތަށް ފުލުހުންގެ އޮފިސަރު ދޭންވާނެއެވެ.

(މ) މި މާއްދާގެ ދަށުން އަމިއްލަ ތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމާ ޙަވާލުވެރި ފުލުހުންގެ އޮފިސަރު، އެ ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ މަޢުލޫމާތު ލިޔުމުން ރެކޯޑުކުރަންވާނެއެވެ. އެގޮތުން ރެކޯޑުކުރުމުގައި، ބަލައި ފާސްކުރާ ތަނަށް ވަން ވަގުތާއި، އެތަނުގައި ހާޒިރުވެ ތިބި މީހުންނާއި، ބަލައި ފާސްކުރުމުން ފެނުނު އެއްޗެހި، ބަލައި ފާސްކުރި [illegible] [illegible] ވަގުތާއި، ބަލައި ފާސްކުރުމުގައި [illegible] ފުލުހުންގެ [illegible] [illegible]، ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ އެއްޗެހި ނެގުމުގެ ސަބަބު ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ފ) މި މާއްދާގެ (މ) ގެ ދަށުން ރެކޯޑުކުރާ މަޢުލޫމާތުގެ ކޮޕީއެއް، މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަލައި ފާސްކުރެވުނު ތަނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފުލުހުންގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދޭންވާނެއެވެ.

(ދ) މި މާއްދާގެ (މ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަޢުލޫމާތު، އެއީ ބަލައި ފާސްކުރި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].”

ޤާނޫނީ ވަކީލުންގެ އެހީ ހޯދުމުގެ ޙައްޤު 23.

(ހ) ”މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހަކަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 42 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ދެންނެވޭ ޤާނޫނީ އިންޒާރު ދީ، އޭނާއަށް ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ލިބިގެންވާކަން އަންގަންވާނެއެވެ.

(ށ) ފުލުހުންގެ ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާ ބޭނުން ކަމުގައިވާނަމަ، އޭނާއާ ސުވާލުކުރުމުގެ ވަގުތު އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލު އޭނާއާ އެކުގައި ހުރުމަށް އެދުމުގެ ޙައްޤު، އޭނާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އަދި، އޭނާ އެކަމަށް އެދިފިނަމަ، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފުލުހުން އޭނާއަށް އެ ފުރުސަތު ދޭންވާނެއެވެ.

(ނ) ހައްޔަރުކުރެވޭއިރު ފުލުހުން ދޭ ޤާނޫނީ އިންޒާރު ދިނުމަށްފަހުގައި، އަދި އެ އިންޒާރުގައި ހިމެނޭ ކަންކަން އޭނާއަށް ފަހުމްވެއްޖެކަން ކަށަވަރު ކުރުމަށްފަހުގައިވެސް ޤާނޫނީ ވަކީލެއްގެ ފުރުސަތު ބޭނުންނުވާކަމަށް ބުނެ، އެ ފުރުސަތު ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، ފުލުހުންނަށް ސުވާލު ކުރެވިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، އެ މާއްދާގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ހަމަޖައްސަން ދޭ ފުރުސަތުގައި، 12 (ބާރަ) ގަޑިއިރު ހަމަވުމުންވެސް، އެކަށީގެންވާ ސަބަބަކާ ނުލައި ޤާނޫނީ ވަކީލު ހާޒިރުނުވާނަމަ، ފުލުހުންނަށް އޭނާއާ ސުވާލުކުރުމުގެ ކަންތައް ކުރިއަށް ގެންދެވިދާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް ޤާނޫނީ ވަކީލު ހަމަޖައްސަން ދޭ ފުރުސަތުގައި، އޭނާ ބަޔާންކުރާ ވަކީލު 12 (ބާރަ) ގަޑިއިރު ހާޒިރުވުމަށް ނުކުޅެދިއްޖެނަމަ، އެވަކީލުގެ އިހުމާލުން ކަމުގައިވާނަމަ، އެހެން ވަކީލެއް ބަޔާންކުރުމަށް ނުވަތަ އެ ވަކީލު ހާޒިރުވުމަށް އިތުރު 6 (ހަޔެއް) ގަޑިއިރުގެ ފުރުސަތެއް ހައްޔަރުކުރެވިފައިވާ މީހާއަށް ދޭންވާނެއެވެ. އަދި އެ 6 (ހަޔެއް) ގަޑިއިރު ހަމަވުމުންވެސް، އެކަށީގެންވާ

ސަބަބަކާ ނުލައި ގާނޫނީ ވަކީލު ހާޒިރުކުރެވިދާނަމަ، ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތާ ސުވާލުކުރުމައިގެން ކުރިއަށް ދެވިދާނެއެވެ.

(ޏ) މި މާއްދާގެ (ށ) އާއި (ބ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ކަމަށް ބެލޭނީ، އެހެނީ، ވަކީލުގެ އިހުމާލުން ކަމުގައިނުވާ ބާރެއްގައި، ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަގުތަށް ހާޒިރުވުމަށް އުޒުރުވެރިވާ ފަދަ ސަބަބެއް މެދުވެރިވެފައި އޮތުމަށެވެ.“

އިސްލާހު: 15/2019 (16) ގެ ދަށުން ގެ ދަށުން ބަދަލުގެނެވިފައި.

”ގާނޫނީ ވަކީލާ ބައްދަލުކުރުން

24. (ހ) ”އަންނަނިވި ހާލަތްތަކުގައި، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާއަށް އޭނާގެ ގާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުކުރުމުގެ މުއާމަލާތުތަކުގެ ފުރުޞަތު، އޭނާ ހައްޔަރުކުރާ ވަގުތުން ފެށިގެން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ނުދީ ހިފެހެއްޓިދާނެއެވެ.

(1) ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް އޭނާގެ ގާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުކުރުމުގެ މުއާމަލާތުތަކުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްފައިވާކަމުގެ ތުހުމަތުގައި ހޯދަން މަސައްކަތްތަކުގެ ފަރާތަކަށް އިންސާފު ކުރުމަށް ގެއްލުންތަކަށް އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛

(2) ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް އޭނާގެ ގާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުކުރުމުގެ މުއާމަލާތުތަކުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ ހެކި ނައްތާލާފައިވާކަން ނުވަތަ ހެއްކަށް ނުފޫޒުފޯރުވާފައިވާކަން ޝައްކުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛

(3) ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް އޭނާގެ ގާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުކުރުމުގެ މުއާމަލާތުތަކުގެ ފުރުޞަތު ދިނުމަކީ، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއްގެ އަމަލު ހިނގާފައިވާކަން ޝައްކުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛

(4) ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފިނަމަ، މީހަކަށް ޖިސްމާނީ އަނިޔާއެއް ލިބިދާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން؛ ނުވަތަ

(5) ހައްޔަރުގައި ހުރި މީހާއަށް އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދީފިނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ ދެވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކޮށްގެން ހޯދާފައިވާ މުދަލެއް އަނބުރާ ހޯދުމަށް ހުރަސްއެޅިދާނެކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން.

(ށ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާއި އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓޭނީ، ސަބަބު އިންސްޕެކްޓަރ އޮފް ޕޮލިސް ނުވަތަ އެއަށްވުރެ މަތީ ރޭންކެއްގެ އޮފިސަރަކު ލިޔުމުން ދޭ ހުއްދައެއްގެ ދަށުންނެވެ.

(ނ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާއި އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓިފައި އޮންނަ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައިވެސް އެ ފުރުޞަތު ނުދީ ހިފެހެއްޓި ސަބަބު ފިލައި ގޮސްފައިވާކަމަށް ފެނިއްޖެނަމަ، އެ ފުރުޞަތު އަލުން އަނބުރާ ދޭންވާނެއެވެ.

(ރ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާއަށް އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ނުދީ ހިފަހައްޓާނަމަ އެކަމުގެ ސަބަބު އެމީހާއަށާއި، އެމީހާ ޢައްޔަންކޮށްފައިވާ ވަކީލަށް ލިޔުމުން ދޭންވާނެއެވެ.

(ބ) ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާއި އޭނާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާއެކު އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުވެ މުޢާމަލާތުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ނުދީ ހިފެހެއްޓި ޙާލަތު ދެމިއޮތްކަމުގައި ފުލުހުންނަށް ފެނިއްޖެނަމަ، ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ހުށަހެޅުމުން، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ހުއްދައާއެކު އެ މުއްދަތު އިތުރުކުރެވިދާނެއެވެ. އެގޮތުން، ޕްރޮސިކިއުޓަރ

ޖެނެރަލް އެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެވޭނީ، އެ ބާރަށް ދެމިއޮތް ބަދަލުކުރުމަށް، ކޮންމެ ފަހަރަކު ގިނަވެގެން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށް.

(ދ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި، ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ޤާނޫނީ ވަކީލާ އެކަށީގެންވާ ބައްދަލުކުރުމުގެ ހަމަތައް މި މާއްދާގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓުމުގައި ބައްދަލުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތުތައް ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.“

އިސްލާހު: 15/2019 (17) ގެ ދަށުން ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

ބަންދުކޮށް ހިފެހެއްޓުމުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުން

25. އިސްލާހު: 15/2019 (18) ގެ ދަށުން މި މާއްދާ އުނިކޮށްފައި.

“ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމާމެދު ގޮތް ނިންމުން

26. (ހ) “މި ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، (ށ) ނުވަތަ (ނ) ގެ ދަށުން ހައްޔަރުކުރެވޭ ފަރާތެއް ބަންދުކޮށްފައިވީނަމަ، ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެމަތިން ކަނޑައެޅުމަށްބަލައި، އެމީހަކު ހައްޔަރުކުރެވޭތާ ގިނަވެގެން 48 (ސާޅީސް އަށެއް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއާއި 7 ވަނަ މާއްދާއާއި 12 ވަނަ މާއްދާއާއި 14 ވަނަ މާއްދާއާއި 16 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ފިޔަވައި މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ އެހެން ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ ފަރާތެއް ބަންދުކޮށްފައިވީނަމަ، ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެމަތިން ކަނޑައެޅުމަށްބަލައި، އެމީހަކު ހައްޔަރުކުރެވޭތާ ގިނަވެގެން 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކޮށްފައިވާ މީހެއްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް އޭނާ ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރެވެންދެން، އޭނާ ހައްޔަރުކޮށްފައިވާ ފަރާތުން ބަލަހައްޓާ ކަސްޓަޑީގައި، އޭނާ ހައްޔަރުކޮށްފައިވާ އޭނާގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ

ކުން ކުރިކަމަށް ނުވަތަ ކޮށްފާނެކަމަށް ބެލުމަށް ބުއްދިއަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރެގެންތޯ ބެލުމާއެކު، ފުލުހުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންތޯ ފަނޑިޔާރު ބަލަންވާނެއެވެ. އަދި އަންނަނިވި ޙާލަތްތައް ވުޖޫދުގައިވާނަމަ، އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ފަނޑިޔާރު އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް ދުރުނޫން މުސްތަޤުބަލެއްގައި ހިންގާފާނެ ކަމުގެ އިންޓެލިޖެންސް ފުލުހުންނަށް ލިބިފައިވާ ޙާލަތެއްގައި، އެކަން ހުއްޓުވުމަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތެއް، ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތަށް ލިބިފައިވާ ކަމަށް ބެލުމަށް ފުލުހުންގެ ތަޙްޤީޤަށް ހެކި ލިބިފައިވާނަމަ؛ ނުވަތަ

(2) ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް ދުރުނޫން މުސްތަޤުބަލެއްގައި ހިންގާފާނެ ކަމުގެ އިންޓެލިޖެންސް ފުލުހުންނަށް ލިބިފައިވާ ޙާލަތެއްގައި، އަދި އެ އަމަލު ރޭވިކަމުގެ ހެކި ލިބެން އޮތީ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާއާ ސުވާލުކޮށްގެން ކަމަށް ފުލުހުންގެ ތަޙްޤީޤަށް ހެކި ލިބިފައިވާނަމަ؛ ނުވަތަ

(3) ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ދުރުކޮށްލައިފިނަމަ، ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލަކާގުޅޭ ހެކި ފޮރުވާފާނެ ކަމަށް ނުވަތަ އެފަދަ މައްސަލައެއްގައި ހެކިބަސް ދޭން ހުރި މީހަކަށް ނުފޫޒެއް ފޯރުވުމަށް މަސައްކަތް ކޮށްފާނެ ކަމަށް ބެލުމަށް ފުލުހުންގެ ތަޙްޤީޤަށް ހެކި ލިބިފައިވާނަމަ؛ ނުވަތަ

(4) ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ފިލާފާނެ ކަމަށް ބެލުމަށް ފުލުހުންގެ ތަޙްޤީޤަށް ހެކި ލިބިފައިވާނަމަ؛ ނުވަތަ

(5) ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ބެލުމަށް ފުލުހުންގެ ތަޙްޤީޤަށް ހެކި ލިބިފައިވާނަމަ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެ އަހަރުގައި ބަޔާންކުރާ ބާރަމަސްދުވަހުގެ ތެރެއިން ބާރަށްވުރެ ގިނަ ކަމަށް ބަޔާންކުރާ، އަދި މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (7) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަވެފައިވާ ފުލުހުންގެ އިންޓެލިޖެންސް ރިޕޯޓް އެއީ، ފުލުހުންގެ ތަޙުޤީޤަށް ލިބިފައިވާ އެކަށީގެންވާ ހެއްކެއް ކަމުގައި ބެލޭނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފުރުޞަތުގައިވާ ކޯޓުން ކަނޑައެޅުމުގައި ކޯޓުން ނިޔާއަކަށް ދައުރުވާ މަދަނީ މިންގަނޑެވެ. އެގޮތުން، ކޯޓުން ބަލަންވާނީ، ފުރުޞަތު ހުރިހާ ކަންކަމަކަށް ބަލާއިރު، އެއިން ބާރަށް ފުރުޞަތުގައި އަނބުރާ ބާރު ފުރުޞަތުގައި ނަގާފައިވާ ސާބިތުވާ މިންވަރަށް ކަމަށް ބަލާފައި ބާރު ހިފެހެއްޓުމުގެ ކަންތައް ވަކިކުރެވިދާނެއެވެ.“

އިސްލާހު: 15/2019 (4) ގެ ދަށުން ގެ ދަށުން ބަދަލުގެނައުމާއި.

(ގ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުކުރާ މީހެއް ނިސްބަތްވާ ބަންދުކުރުމުގެ ކޮންމެ ކޯޓަކުން ހުކުމްކުރާ ވަގުތުގެ މުއްދަތު 2 (ދޭއް) ގަޑިއިރު ކުރިން ކޯޓަށް ސާބިތުކޮށް އެންގުމުން، ބަންދުކުރާ މީހާ ނިސްބަތް މަޖިލިސް ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށް ހަމަޖެހުމަށް އެންގުމާއި އިދާރީ ކަންކަމާއި ގުޅޭ ކޯޓުން ހަމަޖެހުންވާނެއެވެ.

(ހ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުކުރާ މީހެއްގެ އަޅުއްވުން ކޯޓުގައި ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ ބަންދުކުރާ މީހެއްގެ މަޖިލިސް ބޭއްވުމުގެ ކޯޓަށް ހުށަހަޅަން ފުރުޞަތު އެހެނިހެން އިދާރީގޮތުން ބޭނުންވާ ވިޔަފާރިއަށް ހުށަހެޅުމަށް ފަރާތް ކޯޓަށް ހުކުމްކުރާއިރު އާންމުކޮށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ އިންތިޒާމުކުރުމުގެ ބާރު ފުރިހަމަވާ ޗާޓަރު ސަރަހައްދުން ލިބިގެންވާނެއެވެ.

(ށ) ބަންދުކުރާ މީހާ ނިސްބަތްވާ ބަންދުގައި ހުރި މީހާ ކޯޓަށް ހުކުމްކުރުމުގެ ކުރިން ވަގުތު ކަނޑައަޅައިގެން، އެގޮތުގައި ވަގުތުން އާއި ބައިއަލްއަޤުވާމީ ވިޔަސް ފުރުޞަތު އަންގަންވާނެއެވެ.

(ވ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވުނު ގޮތް ނިންމުމުގެ އަޑުއެހުން ކޯޓުގައި ކުރިއަށް ގެންދިޔުމަށްޓަކައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ހުށަހަޅާ ފަރާތުންނާއި، އޭނާގެ ވަކީލުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ އިތުރު ޙުއްޖަތް ކޯޓުގެ އަޑުއެހުން ހިނގާ ވަގުތު ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(މ) ”މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަލާ މައްސަލައެއްގައި މީހެއްގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު ފަނޑިޔާރު އިތުރުކޮށްދެވޭނީ، ފުރަތަމަ ފަހަރު ނަމަ، ބަންދުގެ މުއްދަތު 7 (ހަތެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ ގޮތުގެމަތިންނެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ ދަށުން މީހެއްގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އެންމެ ގިނަވެގެން އިތުރުކޮށްދެވޭނީ، ޖުމްލަ 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށެވެ.

(ފ) މި މާއްދާގެ (މ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ އެ ކުށް ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައިވާނަމަ، އަދި އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ހާލަތެއް ދެކުވެރިވެދާނެ ކަމަށް ފަނޑިޔާރަށް ޤަބޫލުކުރެވިއްޖެ ހާލަތެއްގައި، އޭނާގެ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން އޭނާ ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ފަނޑިޔާރު އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ.

އިޞްލާޙު: 31/2021 (5) ގެ ދަށުން (މ) އާއި (ފ) ބަދަލުކޮށްފައި.

(ދ) ”މި މާއްދާގެ (ފ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައި، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތް އެ ކުށް ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިފައި ނެތް ހާލަތެއްގައި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖްރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބުތަކުގެ ތެރެއިން ސަބަބެއް އޮތްނަމަ، އަދި އޭނާގެ މައްޗަށް އެ މައްސަލައިގައި ތުހުމަތުކުރެވޭ ކޮންމެވެސް މިންވަރެއްގެ ހެކި ހުރެއްޖެނަމަ، އެ ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގައި

ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމަށް ފަނޑިޔާރު ރިޢާޔަތްކޮށް، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ ގޮތުގެމަތިން އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ހަމަވުމަށްފަހުގައިވެސް އެ މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވޭ މީހާ، އިތުރަށް ބަހައްޓަން ފުލުހުން ބޭނުންނަމަ، އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން އޭނާ ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރުމުން، އިތުރު މުއްދަތަކަށް އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފަނޑިޔާރަށް ލިބިގެންވެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އޭނާއާ އެ ކުށާ ގުޅުވައިދޭ އެކަށީގެންވާ މިންވަރެއްގެ ހެކިތައް ފުލުހުންނަށްވެސް ލިބިފައިނުވާނަމަ، އެފަދައިން އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތު، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) އެގޮތުން ޢަމަލުކުރަމުންވެސް، އޭނާ ބަންދުކޮށްފައިވަނިކޮށް، އޭނާ އެ ކުށް ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މިންވަރަށް އެކަށީގެންވާ ހެކި ލިބިއްޖެނަމަ، އޭނާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ ދިގު މުއްދަތަކަށް، ނުވަތަ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ފަނޑިޔާރު އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ބ) ނުވަތަ (ޅ) ގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކޮށްފައިވާ މީހެއްގެ މައްސަލަ ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ވ) އެއް ނުހިނގާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އޭނާ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް އަދި އޭނާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވުމުގެ ފުރުޞަތެއް ނެތް ކަމަށް، މައްސަލައިގެ އެންމެހައި ކަންކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، ޖުޑީޝިއަލް ޑިޕާޓްމަންޓް ހިސާބުގައި، އޭނާ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކޮށްފައި ބަހައްޓަން ކޮށްފައިވާ އަމުރު ބާޠިލުކުރުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުގެ ހައްޤު މި މާއްދާ ހުއްދަކޮށްދެއެވެ.“

އިޞްލާޙު: 31/2021 (5) ގެ ދަށުން އިތުރުކޮށްފައި.

ޝަރީޢަތަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ހެކި

27. (ހ) ”މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ތަޙުޤީޤުގައި ހޯދާ އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ ހެކިތަކީ، އެ ކުށުގެ ދަޢުވާގައި ޝަރީޢަތަށް ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ހެކި ކަމުގައި ބަލާނީއެވެ.

(1) ކުށެއް ކުރިކަމަށް އެއްބަސްވެ މީހަކު އަނގަބަހުން، ނުވަތަ ލިޔުމުން، ނުވަތަ އިލެކްޓްރޯނިކް ގޮތުން، ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި އިޢުތިރާފުވެފައިވާ އިޤްރާރު؛

(2) މީހަކު މަރުވުމުން، ދަޢުވާއާ ގުޅުންހުރި ބަޔާނެއް ދިނުމުގެ ފުރުޞަތު ނެތް ގޮތަކަށް، އޭނާގެ މަރުމަތީގައި އޭނާ ބުނި އެއްޗެއް؛

(3) ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާގެ ޤާނޫނީ ވަކީލުގެ ހާޒިރުގައި، އޯޑިއޯ އަދި ވީޑިއޯ ރެކޯޑްކުރި ގޮތަށް، އެއްވެސް މަޖުބޫރުކަމެއް ނެތި، ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ، އަމިއްލަ އިޚްތިޔާރުގައި ދޭ ބަޔާން؛

(4) ކުށުގެ ޢަމަލާގުޅޭ ވަކި ކަމެއް ކުރުމުގެ ނިޔަތެއް އޮތްކަން ނުވަތަ އެފަދަ ކަމެއް ކުރުމަށް ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ތައްޔާރުވެފައިކަން ދޭހަކޮށްދޭ އެއްވެސް އަމަލެއްގެ މަޢުލޫމާތެއް؛

(5) ފޮރެންސިކް ހެކި؛

(6) ރަސްމީ ލިޔުން؛

(7) އަންނަނިވި ޝަރުޠުތައް ފުރިހަމަވާ ފުލުހުންގެ އިންވެސްޓިގޭޝަން ރިޕޯޓު؛

i. ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންތައްތައް އެގޮތުގައި ވުޖޫދުގައި ތިބެން ނުވަތަ ކަމެއް ވުޖޫދުގައި ހިނގާފައިވާ ގޮތަކަށް ބެލުމުގެ މައްޗަށް ތަޙުޤީޤުކޮށްފައި، އޭގެ ކަމަކާ ގުޅޭ ކަންތައްތައް ރިޕޯޓުގައި ހިމެނިފައިވުން.

ii. ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ބަލާފައިވާ އިތުރު ފަރާތްތައް ރިޕޯޓާއެކު ހިމެނިފައިވުން.

(8) ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ހަނގުރާމައެއްގައި ބައިވެރިވެފައިވާކަން އަންގައިދިނުމުގެ ގޮތުން، އެމީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް ލިބިފައިވާ އަނިޔާއަކީ ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރަކުން ލިބިފައިވާ އަނިޔާއެއްކަން ބަޔާންކުރާ މެޑިކަލް ރިޕޯޓު؛

(9) ޝާއިޢުކޮށްފައިވާ ލިޔުމާއި، ކުރެހުމާއި، ފޮޓޯ، ނުވަތަ މުވާސަލާތީ ވަސީލަތެއް މެދުވެރިކޮށް ފޮނުވާފައިވާ ލިޔުމާއި، ކުރެހުމާއި، ފޮޓޯ، އޯޑިއޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯފަދަ އެއްޗެއް؛

(10) ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރެއް ނުވަތަ އާލާތެއް އުފައްދާނެގޮތުގެ، ނުވަތަ އެފަދަ އެއްޗެއް ބޭނުންކުރާނެގޮތުގެ ތަމްރީން ލިބިގަތުމަށް ބޭނުންކުރެވިދާނެ ލިޔުންތަކާއި، އޯޑިއޯ ނުވަތަ ވީޑިއޯ ތައްޔާރުކޮށްފައިވާކަން އެނގޭނެ ލިޔުމެއް ނުވަތަ ރިޕޯޓެއް؛

(11) ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުން މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފައިވާކަން ނުވަތަ ކުރަން އުޅޭކަމަށް، ނުވަތަ ކުރަމުންދާކަމަށް [illegible]، ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ އާއިލީ ގުޅުން އޮތް މީހަކު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އޯޑިއޯ އަދި ވީޑިއޯ ރެކޯޑިންގު؛

(12) ހަނގުރާމަވެރި ސަރަޙައްދަކަށް ދަތުރުކޮށްފައިވާކަން އެނގޭނެ ރަސްމީ ލިޔުމެއް؛

(13) [illegible] ފުރުން މީހުންގެ [illegible] ބަޔާން؛

(14) [illegible] ޤާނޫނުގައި ހިމެނޭ ގޮތުގައި [illegible] ކޮންމެ އެއްޗެއް.“

އިސްލާހު: 15/2019 (20) ގެ ދަށުން ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ފޮރެންސިކް ހެކި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ތަކެތި ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

(1) އިނގިލީގެ ނިޝާނާއި، ޑީ.އެން.އޭގެ މައުލޫމާތާއި، ފޮޓޯއާއި، [illegible] ފޮޓޯއާއި، ބޯޑީ ސާމްޕަލާއި، [illegible] ސާމްޕަލް

ހިމެނޭގޮތުން ސައިންސާއި ޓެކްނޮލޮޖީގެ ޒަރީޢާއިން ހޯދާ އެފަދަ މައުލޫމާތު؛

(2) މަރުވެފައިވާ މީހެއްގެ ހަށިގަނޑުން ހަދާ އޮޓޮޕްސީން ލިބޭ މައުލޫމާތު؛

(3) ކުށެއް ކުރުމުގައި ބޭނުންކުރި އެއްޗެއް ނުވަތަ ކުށް ކުރި ފަރާތާއި އަނިޔާ ލިބުނު ފަރާތް އެ ކުށާ ގުޅުންހުރި އެއްޗެއް ނުވަތަ ކުށުގެ ވެށިން ފެންނަ ކޮންމެ މާއްދީ ހެއްކެއް ތަޙުލީލު ކުރުމަށްފަހު ދެނެގަނެވޭ މައުލޫމާތު.

(ސ) ”މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (6) ވަނަ ނަންބަރުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި "ރަސްމީ ލިޔުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބޭރު ޤައުމެއްގެ ނުވަތަ ދިވެހި ދައުލަތުގެ ތަންފީޒީ އިދާރާއަކުން އަންނަނިވި ވަސީލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ވަސީލަތެއް މެދުވެރިކޮށް، އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ މައުލޫމާތެއް އުފައްދާފައިވާ ނުވަތަ ހިމަނާފައިވާ ނުވަތަ ދަފްތަރުކޮށްފައިވާ ކޮންމެ އެއްޗަކަށެވެ.“

އިސްލާހު: 15/2019 (21) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

(1) ލިޔުމުން ނުވަތަ ޗާޕުކޮށްފައި އޮތް އެއްޗެއް (ޗާޓް ނުވަތަ ތާވަލެއް ނުވަތަ ގްރާފް ނުވަތަ ކުރެހުމެއް ކަމުގައިވިޔަސް)؛

(2) އިލެކްޓްރޯނިކް ވަސީލަތަކުން ވާސިލްވެވޭ ގޮތަށް ރައްކާކުރެވިފައިވާ ކޮމްޕިއުޓަރ ފައިލެއް؛

(3) ފޮޓޯ؛

(4) އަޑު ނުވަތަ އެފަދަ އެހެން ޑޭޓާއެއް ރައްކާކުރެވިފައިވާ ޑިސްކެއް ނުވަތަ ޓޭޕެއް ނުވަތަ ފިލްމެއް ނުވަތަ ރޯލެއް؛

(5) މަންޒަރު ނުވަތަ އެފަދަ އެހެން ޑޭޓާއެއް ރައްކާކުރެވިފައިވާ ފިލްމެއް ނުވަތަ ނެގެޓިވެއް ނުވަތަ އެކްސްރޭ އެއްޗެއް.

(ޝ) ”މި ޤާނޫނުގައި ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށެއް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް މީހަކު ކޮށްފިކަން ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ވަސީލަތްތަކުގެ [illegible] ތަޙްލީލީ އިދާރާތަކުން [illegible] [illegible]، އެ މީހާ [illegible] [illegible] [illegible]

ބޭނުންކުރެވިދާނެ އެއްޗެއްސެވެ. އަދި، އެފަދަ ހެއްކަކީ ޝަރީޢަތުން ބަލައިގަންނަ އަދި ޤަބޫލުކުރާ ހެކި ކަމުގައި ފަސޭހައިން ބަލަންވާނެއެވެ.

(1) ބައިނަލްއަޤްވާމީ އިންޓެލިޖެންސް އިދާރާއެއް ނުވަތަ ތަޙްޤީޤީ އިދާރާއެއް؛

(2) ބޭރު ޤައުމެއްގެ އިންޓެލިޖެންސް އިދާރާއެއް ނުވަތަ ތަޙްޤީޤީ އިދާރާއެއް؛ އަދި

(3) ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާގެ އާއިލާގެ މެންބަރެއް ނުވަތަ ގާތްތިމާގެ މީހެއް ނުވަތަ ރަޙުމަތްތެރިއެއް.

(ބ) ޖިނާއީ މައްސަލަތަކުގައި ޤާނޫނީ އެހީތެރިކަން ބަދަލުކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން ބޭރު ޤައުމުތަކާއެކު ދިވެހިސަރުކާރުން އެއްބަސްވުމެއް ވެފައިވާ ޙާލަތްތަކުގައި ފިޔަވައި އެހެން ޙާލަތްތަކުގައި، މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބޭރުގެ ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިން ހުރި ހޯދުމުގައި، އަދި އެފަދަ ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިން ހުރި ބަލައިގަތުމުގައި، ކަމާގުޅޭގޮތުން ވެވޭ އެއްބަސްވުމުގެ ދަށުން ކަނޑައެޅޭ އިޖުރާއަތުތަކުގެ ދަށުން އެ ހެކި ހޯދުމަކަށް މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

(ޅ) އެހެން ޤާނޫނުތަކުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށަކާ ގުޅިގެން މީހެއްގެ މައްޗަށް އުފުލާ ދަޢުވާއެއްގައި، އެ ދަޢުވާ ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހެކިވެރިން، ދަޢުވާ އުފުލާ ހިނދު ޖިބިފައި ނަން ހާމަ، އެ ދަޢުވާ އުފުލާ ފަރާތުން، ޝަރީޢަތުގެ މަޙުކަމާގައި ހުށަހެޅުމަކަށް މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.“

އިޞްލާޙު: 15/2019 (22) ގެ ދަށުން އިތުރުކޮށްފައި.

’’ހުކުމުގެ ނިސްބަތު 27-1 ’’އެހެން ޤާނޫނެއްގައި، ޖިނާއީ ކުށް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ހެކީގެ މިންގަނޑާބެހޭ ނުވަތަ ޝަރީޢަތަށް ޤަބޫލުކުރާ ހެކީގެ ބާވަތްތަކަށް އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިޔަސްވެސް، މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އުފުލާ ދަޢުވާއެއްގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދެވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތައް ސާބިތުކުރުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބާވަތުގެ ހެކީގެ ތެރެއިން މަދުވެގެން ހަތަރު ބާވަތެއްގެ ހެކި ހުށަހެޅެންޖެހޭކަމަށްވާނަމަ، އެ ހުކުމަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، މިހެން ކުށެއް ކޮށްފިކަން އެކަށީގެންވާ މިންވަރަށްވުރެ ޝައްކެއްނެތި ޝަރީޢަތަށް ސާބިތުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންވަރަށް ލިބިފައިވާ ހެކި ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.’’

އިސްލާހު: 15/2019 (23) ގެ ދަށުން އިތުރުކޮށްފައި.

ތަކެތި ހިފެހެއްޓުން 28. (ހ) ’’މި ޤާނޫނުގެ ދެވަނަ ބާބުގައި ހިމެނޭ ކުށެއްގެ ތަޙުޤީޤުގައި ހޯދާ ތަކެތި އަތުލައި ހިފެހެއްޓުމުގެ ބާރު ފުލުހުންނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) ސަލާމަތީ ރައްކާތެރިކަމަށްޓަކައި ކޮންމެހެން ވަގުތީން ނައްތާލަންޖެހޭ ތަކެތި ފިޔަވައި، މި މާއްދާގެ (ހ) އާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އަތުލާފައިވާ ނުވަތަ ހިފެހެއްޓި ތަކެތި ނައްތާލަންވާނީ ޝަރީޢަތުން އަމުރުކޮށް ގޮތް ކަނޑައެޅުމުންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އަތުލާފައިވާ ނުވަތަ ހިފެހެއްޓި ތަކެއްޗާމެދު ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.’’

އިސްލާހު: 15/2019 (24) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

ބަންދުކުރުމާއި ދައުވާކުރުމުގެ މުއްދަތުތައް

28-1 (ހ) “އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވިފައިވާ މީހެއްނަމަ، އޭނާ ބަންދުކޮށްފައިވަނީ ޤާނޫނީ ހަމަތަކުގެ މަތިންތޯ ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޟިރުކުރުމަކާ ނުލައި މި ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާތާ 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއްގެ ތަޙްޤީޤު ނިންމައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ށ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޖިނާއީ ކުށެއްގެ ދައުވާ ލިބޭ ފަރާތަކީ ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ފުރަތަމަ ހާޟިރުކުރުމަށްފަހު ދޫކޮށްލާފައިވާ މީހެއްނަމަ، އޭނާ ފުރަތަމަ ކޯޓަށް ހާޟިރުކުރުވުނުތާ 75 (ހަތްދިހަފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައެއްގެ ތަޙްޤީޤު ނިންމައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އެ މައްސަލައެއް ހުށަހެޅޭތާ 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އޭނާގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދައުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތުތައް އެފަދައިން ކަނޑައަޅާފައިވިނަމަވެސް، އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިންވެސް، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް އެފަދަ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙްޤީޤު ނިންމައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލަށް ފޮނުވަން މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ. އަދި މައްސަލައެއްގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދައުވާ އުފުލުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ

ކުރިންވެސް، ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް އެ މައްސަލައިގައި ދަޢުވާ އުފުލުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.“

އިޞްލާޙު: 15/2019 (25) ގެ ދަށުން އިތުރުކޮށްފައި.

(ށ) ”މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، އެ ދެ އަކުރުގައި ބަޔާންކުރާ މީހެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށާއި މައްސަލައިގެ ބާވަތުން، އެއީ އެ ދެ އަކުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އެ މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަކުރެވިދާނެ މައްސަލައެއް ކަމުގައިނުވާނަމަ، އެ މައްސަލައިގެ ތަޙްޤީޤު ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ސަބަބު ބަޔާންކޮށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދައިން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތު، މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން 45 (ސާޅީސްފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތު، 75 (ހަތްދިހަފަހެއް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުވެގެންނުވާނެއެވެ.“

އިޞްލާޙު: 31/2021 (7) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

(ބ) ”މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ހުށަހަޅާނީ، ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރާ އިދާރާއިންނެވެ. އަދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އެފަދައިން މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެވޭނަމަ، އެކަން، ލިޔުމުން ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން، ތަޙްޤީޤު ކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދޭ ޙާލަތުގައިވެސް، އެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން ގިނަވެގެން 15 (ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ދަޢުވާ އުފުލަންވާނެއެވެ. އަދި މިގޮތުން ދަޢުވާ އުފުލާއިރު، ތަޙްޤީޤުކުރުމުގެ މުއްދަތު ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް އިތުރުކޮށްދީފިނަމަވެސް، އެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމުގެ ސަބަބު ބަޔާންކުރާ ލިޔުމެއް، އެ މައްސަލައިގެ ދަޢުވާއާއެކު ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. އަދި މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި

ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ފަހުން ކޯޓަށް ދަޢުވާއެއް ހުށަހަޅާނަމަ އެކަމުގެ ސަބަބު ލިޔުމުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.“

އިސްލާހު: 15/2019 (25) ގެ ދަށުން އިތުރުކޮށްފައި.

(ބ) ”މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން އިތުރުކޮށްދޭ މުއްދަތުގައިވެސް އެ މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލު ފުރިހަމަކުރެވިފައިނުވާނަމަ، އަދި އެފަދައިން ތަފްޞީލު ފުރިހަމަކުރެވިފައިނުވަނީ ފަރާތުގެ ބާރުންބޭރުގެ ކަމެއް މެދުވެރިވުމުގެ ސަބަބުން ކަމުގައިވާނަމަ، އިތުރު އެއް ފަހަރު އެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ޖުޑީޝިއަލް ކައުންސިލަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ. އަދި އެފަދައިން އެ މައްސަލައިގެ ތަފްޞީލު ފުރިހަމަކުރެވިފައިނުވާ ސަބަބަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، 15 (ފަނަރަ) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރުނުވާނެ ގޮތުގެމަތިން ޖުޑީޝިއަލް ކައުންސިލަށް އެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެވިދާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ދަށުން ތަމްދީދުކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދޭ ހާލަތުގައިވެސް، ދަޢުވާ އުފުލުމާ ގުޅޭގޮތުން މި މާއްދާގެ (ދ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތާއި އިޖުރާއަތު ހިނގާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ބ) އަދި (ޅ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުތަކުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މީހެއްގެ ތަފްޞީލު [illegible] [illegible] ކަމަށް ދަޢުވާ އުފުލާފައިވާނަމަ، މި މާއްދާގެ (ދ) ގައި ބަޔާންކުރާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދަޢުވާ [illegible].

(އ) މި މާއްދާގެ (ބ) އަދި (ޅ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުތަކުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މީހެއްގެ ތަފްޞީލު [illegible] [illegible] ކަމަށް ދަޢުވާ އުފުލާފައިނުވާނަމަވެސް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، އެ މައްސަލައެއް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

(ފ) މި މާއްދާގެ (މ) ގެ ދަށުން [illegible] ތަޙްޤީޤުކުރުމަށްފަހު ދަޢުވާ އުފުލާ ޙާލަތުގައި، އެފަރާތެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލަ ތަޙްޤީޤުކޮށް ދަޢުވާ އުފުލުމާ ގުޅޭގޮތުން މި މާއްދާގެ (ހ) އިން ފެށިގެން (ޅ) ގެ ނިޔަލަށް ހުރި އަކުރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުތަކާއި އިޖުރާއަތުތައް ހިނގާނެއެވެ.“

އިސްލާހު: 31/2021 ގެ (8) ގެ ދަށުން އިތުރުކުރެވިފައި.

ކަފާލާތުގެ ދަށުން ދޫނުކުރެވުން 28-2 މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޓެރަރިޒަމްގެ ކުށެއްގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލަތަކުގައި ބަންދުކޮށްފައިވާ މީހަކު ކަފާލާތުގެ އުސޫލުން ދޫކޮށް ނުލެވޭނެއެވެ.

މަޢާފު ނުކުރެވުމާއި އަދަބު ލުއިނުކުރެވުން 28-3 (ހ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިޔަސް، މި ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާއާއި 13 ވަނަ މާއްދާގައި ހިމެނޭ ކުށްތައް ފިޔަވައި، މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން 16-1 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ހުރި މާއްދާތަކުގައި ހިމެނޭ ކުށްތަކަކީ މަޢާފުކޮށްދެވިގެން ނުވާނެ ނުވަތަ އަދަބު ލުއިކޮށްދެވިގެންނުވާނެ ކުށްތަކެވެ.

(ށ) އެހެން ޤާނޫނެއްގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވިޔަސް، މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ މާއްދާއާއި، 7 ވަނަ މާއްދާއާއި 14 ވަނަ މާއްދާ އަދި 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކުށްތަކަކީ އެ ކުށްތަކުގެ އަދަބުގެ މުއްދަތު ކުރުކޮށްދެވިގެން ނުވާނެ ނުވަތަ އަދަބުގެ ބާވަތް ލުއިކޮށްދެވިގެން ނުވާނެ ކުށްތަކެވެ.

ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު ނުވަތަ ގޯވާތަކާއި ބޭނުންކޮށްގެން ހިންގާ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލުތައް ހުއްޓުވުން

28-4 (ހ) ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު ނުވަތަ ގޯވާތަކާއި ބޭނުންކޮށްގެން ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ހިންގަން އުޅޭކަމުގެ މަޢުލޫމާތު ލިބިއްޖެ ޙާލަތެއްގައި، ނުވަތަ އެފަދަ ޢަމަލެއް ހިންގައިފި ޙާލަތެއްގައި، އެ ޢަމަލުގެ ސަބަބުން މުޖުތަމަޢަށް ކުރިމަތިވެދާނެ ނުރައްކަލަކުން މުޖުތަމަޢު ރައްކާތެރިކުރުމަށްޓަކައި އަވަސްޖެހޭ ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގައި އިސްވެ ހަރަކާތްތެރިވާނީ، މޯލްޑިވްސް ނޭޝަނަލް ޑިފެންސް ފޯސްއިންނެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތުގައި ހިންގޭ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ހިނގިޔަ ނުދިނުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ހިނގައިގެން އުޅޭ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން ކުރިމަތިވެފައިވާ ނުރައްކާ ނައްތާލުމަށްޓަކައި، އެކަމާ ގުޅޭގޮތުން އަވަސްޖެހޭ ސަލާމަތީ ފިޔަވަޅުތައް އަޅާނީ މޯލްޑިވްސް ނޭޝަނަލް ޑިފެންސް ފޯސްއިންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ހުއްޓުވުމަށް ހަރަކާތްތެރިވުމުގައި މޯލްޑިވްސް ނޭޝަނަލް ޑިފެންސް ފޯސްއާއި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް ގުޅިގެން ހަރަކާތްތެރިވާންޖެހޭ ގޮތް ބަޔާންކުރާ އޮޕަރޭޓިންގ ޕްރޮސީޖަރެއް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވާލަންވާނެއެވެ.“

އިސްލާހު: 15/2019 (25) ގެ ދަށުން އިތުރުކޮށްފައި.

(ރ) ”މި މާއްދާގެ (ހ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި ނުވަތަ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ހިނގުމާ ގުޅިގެން ހިންގަންޖެހޭ ޖިނާއީ ތަޙްޤީޤުތަކާގުޅޭ އެންމެހައި ކަންކަން ކުރާނީ، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުންނެވެ. އެގޮތުން، ތަޙްޤީޤަށްޓަކައި ކުށުގެ ތަން ރައްކާތެރިކުރުމާއި ހެކި ހޯދުމާއި ހެކި ރައްކާތެރިކުރުމާއި، އެއްވެސް ތަޙްޤީޤީ އިދާރާއެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަވަސްޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުން އަޅަމުންގެންދިޔުމަކަށް، މި މާއްދާ ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.“

އިސްލާހު: 31/2021 (9) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަންޖެހޭ ޙާލަތު 28-5 ”މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށަކާ ގުޅޭގޮތުން ތަޙްޤީޤު ހިންގުމުގައާއި، މީހުން ހައްޔަރުކޮށް ބަންދުކުރުމާއި، ދައުވާއުފުލުމާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިގެން ވަކި އިޖުރާއަތުތަކެއް ނުވަތަ މުއްދަތުތަކެއް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާ ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ހިނގާނީ ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުތަކާއި އިޖުރާއަތުތަކެވެ.“

އިސްލާޙު: 31/2021 (10) ގެ ދަށުން އިތުރުކޮށްފައި.

ފަސްވަނަ ބާބު

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ޚާއްޞަ އިޖުރާއާތު

އިސްލާޙު: 15/2019 (26) ގެ ދަށުން ބާބުގެ ސުރުޚީ ބަދަލުކޮށްފައި.

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރު 29. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކުށް ކުރާކަމަށް ތުހުމަތު ކުރެވޭ މީހުންގެ ތެރެއިން، އެކަށީގެންވާ ތުހުމަތެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިކޮށްފާނެ ކަމަށް މިނިސްޓަރަށް ފެންނަ މީހުންގެ މައްޗަށް މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މިފަދަ އަމުރު ބަޔަކަށް ކިޔާނީ "މޮނިކޮން އަމުރު" މިހެންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާފަދަ އަމުރެއް ކޯޓުން ނެރެދީފިނަމަ، އެ އަމުރެއް ތަންފީޒުކުރާނީ ފުލުހުންނެވެ.

(ރ) މޮނިކޮން އަމުރެއް އެކެއްގެ މައްޗަށް އެއް ފަހަރަށް ވުރެ ގިނަ ފަހަރު ހިންގުމަކަށް މި ޤާނޫނު ހުރަހެއް ނާޅައެވެ.

(ބ) މި ޤާނޫނުގައި މޮނިކޮން އަމުރަކާގުޅޭ ގޮތުން "ކޯޓު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށެވެ.

އެކަށީގެންވާ ޝުބުހަތު

30. މި ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި "އެކަށީގެންވާ ޝުބުހަތު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ބުއްދިއަށް ޤަބޫލުކުރެވޭފަދަ އެކަށީގެންވާ ހެކިތަކާއި ނުވަތަ ސަބަބުތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ތިރީގައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ނުވަތަ ކަންތައްތަކެއް ހިނގާ ކަމަށް ނުވަތަ ހިނގާފާނެ ކަމަށް މިނިސްޓަރަށް ޝުބުހަތު ކުރެވޭ ކުރެވުމަށެވެ.

(ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކުރުމުގައި ޢަމަލީ ގޮތުން ބައިވެރިވާ ކަމަށް ޝުބުހަތު ކުރެވުން؛

(ށ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ރާވާކަމަށް ނުވަތަ ހިނގާކަމަށް ނުވަތަ އެކަމަށް މަގުފަހިކޮށްދޭކަމަށް ނުވަތަ އެކަމަށް އެހީތެރިވެދޭ ކަމަށް ޝުބުހަތު ކުރެވުން.

ޝަރުތު ފުރިހަމަވާ ފަރާތްތައް

31. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ޝުބުހަތެއް ކުރެވިގެން ކޮންޓްރޯލް އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އެދި މިނިސްޓަރު ހުށަހަޅަންވާނީ މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޝަރުތު ފުރިހަމަވާ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށެވެ.

(1) އިސްލާހު: 15/2019 (27) ގެ ދަށުން އުނިކޮށްފައި.

(2) މި ޤާނޫނުގައި ބުނާ ކުށްތަކުގެ ތެރެއިން ކުށެއް ކުރާކަމަށް ނުވަތަ ކުރަން އުޅޭ ކަމަށް ޝުބުހަތު ކުރެވޭ މީހެއް؛ ނުވަތަ

(3) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިޢުލާނުކުރާ ޖަމާޢަތެއްގެ މެމްބަރެއް ނުވަތަ ސަޕޯޓަރެއް ހިމާޔަތްކުރާ މީހެއް.

(ށ) ”މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ކޮންޓްރޯލް އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އެދި މިނިސްޓަރު ހުށަހަޅާނީ ތިރީގައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަ ވާނަމައެވެ.

(1) ޝުބުހަތު ކުރާ ކަމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޝުބުހަތު ކުރެވޭ މީހާގެ އިންޓެލިޖެންސް ރިޕޯޓެއް އޮތުން؛ ނުވަތަ

(2) ޝުބުހަތު ކުރާ މީހާގެ ޖިނާއީ ކުށުގެ ރެކޯޑު [illegible] އެއްވެސް ފަރާތެއްގައި އޮތުން.“

އިސްލާހު: 15/2019 (28) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

(ށ) އިސްލާހު: 15/2019 (29) ގެ ދަށުން އުނިކޮށްފައި.

މޮނިޓޮން އަމުރެއްގެ މުއްދަތު

32. (ހ) މޮނިޓޮން އަމުރެއްގެ މުއްދަތަކީ 1 (އެކެއް) އަހަރެވެ.

(ށ) މޮނިޓޮން އަމުރެއް ނެރުމަށްފަހު އެ އަމުރެއްގެ މައްޗަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށިއްޖެކަމަށް ބަލާނީ އެ އަމުރެއްގައި އެ އަމުރު ހިންގަން ފަށާނެކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ތާރީޚުގައެވެ.

(ނ) މޮނިޓޮން އަމުރެއް ނިމިއްޖެކަމަށް ބަލާނީ އެ އަމުރެއްގައި އެ އަމުރު ނިމޭނެކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ތާރީޚުގައެވެ.

މޮނިޓޮން އަމުރެއްގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުން

33. (ހ) މޮނިޓޮން އަމުރެއްގެ މުއްދަތު އިތުރު ކުރަންޖެހޭކަމަށް މިނިސްޓަރަށް [illegible] ފެނިއްޖެނަމަ، އިތުރު 1 (އެކެއް) އަހަރަށް އެ މޮނިޓޮން އަމުރެއްގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދައިން މޮނިޓޮން އަމުރެއްގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރެވޭ އެންމެ ދިގު މުއްދަތަކީ 1 (އެކެއް) އަހަރެވެ.

(ނ) މި މާއްދާއަށް ޢަމަލުކުރުމުގައި، މި ބާބުގައިވާ ޚާއްސަ އިޖުރާއަތު ހިންގާނެއެވެ.

މޮނިޓޮން އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އެދި ކޯޓަށް ހުށަހެޅުން

34. (ހ) މޮނިޓޮން އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށް އެދި މިނިސްޓަރު ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއްގައި އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމެނެންވާނެއެވެ.

(1) ތުހުމަތު ކުރާ ކުށުގެ ބާވަތް؛

(2) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ކާކުކަން އަންގައިދޭ މަޢުލޫމާތު؛

(3) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ޖިނާއީ ކުށުގެ ރެކޯޑު؛

(4) ތުހުމަތުގެ ހެކި؛

(5) އަޅަން ބޭނުންވާ ފިޔަވަޅު؛

(6) ހުށަހެޅުމާގުޅޭ އިތުރު ތަފްސީލު.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމެއް ރަޖިސްޓްރާރު ބަލައިގަންނަންވާނީ، އެ އަކުރުގައިވާ ހުރިހާ މަޢުލޫމާތެއް އެ ހުށަހެޅުމެއްގައި ހިމެނިފައިވާނަމައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރުގައި "ފިޔަވަޅު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ ފަސްވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ފިޔަވަޅުތަކަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި "ރަޖިސްޓްރާރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ރަޖިސްޓްރާރު އަށެވެ.

ފޮރިން އަމުރެއް ނަފާޒުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމާ ގުޅޭގޮތުން ކޯޓުގެ ދައުރު

35. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދަ ހުށަހެޅުމެއް ކޯޓަށް ލިބުމުން، ފޮރިން އަމުރެއް ނަފާޒުކުރާނީ އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ކަށަވަރުކުރުމަށްފަހުގައެވެ.

(1) މިނިސްޓަރުގެ ތުހުމަތަކީ މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެކަށީގެންވާ ތުހުމަތެއްކަން ކަށަވަރުކުރުން؛

(2) މިނިސްޓަރު ހިންގަން ހުށަހަޅާފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކަކީ ތުހުމަތަށް އެކަށީގެންވާ ފިޔަވަޅުތަކެއްކަން ކަށަވަރުކުރުން.

(ށ) މިނިސްޓަރުގެ ހުށަހެޅުމާގުޅޭގޮތުން ކޯޓުން ގޮތެއް ނިންމާއިރު ތިރީގައި އެވާ އުސޫލުން ކޯޓުން އަމަލު ކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ތުހުމަތު ކުރެވޭ ފަރާތް ކޯޓަށް ހާޒިރު ކުރެވުނު ނަމަ؛

(2) ތުހުމަތު ކުރެވޭ ފަރާތަކީ ދާއިމީގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އޮތްކަން އެނގިގެންވާ ނަމައި؛

(3) ތުހުމަތު ކުރެވޭ ފަރާތަކީ އެކަން އިނގިރޭސި ބަހާއި ނުވަތަ ދިވެހި ބަހުން ފަހުމްވާކަން ދޭހަ ކުރެވޭނެ ބަޔާނެއް ދީފައިވާ ނަމައި.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ފަދައިން މިނިސްޓަރުގެ ތުހުމަތަކީ އެކަށީގެންވާ ތުހުމަތެއް ނޫންކަމަށް ކޯޓަށް ބެލިއްޖެނަމަ، މޮނިޓޮން އަމުރެއް ނެރެދިނުން ނުކުރަން ކޯޓުން ނިންމަންވާނެއެވެ.

ކޯޓުން ނެރޭ މޮނިޓޮން އަމުރުގައި ހިމަނަންޖެހޭ ކަންކަން

36. ކޯޓުން ނެރޭ މޮނިޓޮން އަމުރުގައި އަންނަނިވި މައުލޫމާތު ހިމަނަންވާނެއެވެ.

(1) އަމުރު ނެރެވޭ މަޤްޞަދާއި ސަބަބު؛

(2) އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތުގެ ކާކުކަން އަންގައިދޭ މައުލޫމާތު؛

(3) ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ ބާވަތާއި ކުށް ކަނޑައެޅިފައިވާ ޤާނޫނު؛

(4) އަޅާނެ ފިޔަވަޅު ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތައް؛

(5) މޮނިޓޮން އަމުރު ހިންގަން ފަށާނެ ތާރީޚާއި އަމުރު ނިމުމަކަށް އަންނާނެ ތާރީޚު؛

(6) ޣައިރު ހާޒިރުގައި ޙުކުމްކުރެވިފައިވާނަމަ އެކަން؛

(7) ޙުކުމްކުރި ފަނޑިޔާރުގެ ނަމާއި ސޮއި؛

(8) ޙުކުމްކުރި ކޯޓާއި ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު؛

(9) ޙުކުމްކުރި ކޯޓުގެ ސިއްކަ.

ހުށަހެޅުމާމެދު ކޯޓުން ފައިސަލާ ނިންމަންޖެހޭ މުއްދަތު

37. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 34 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދަ ހުށަހެޅުމެއް ކޯޓަށް ލިބުމާ 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި، އަޑުއެހުމެއް ބާއްވައި، އެ ހުށަހެޅުމަކާމެދު ފައިސަލާ ނިންމަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި "ފައިސަލާ ނިންމަންވާނެ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މޮނިޓޮން އަމުރު ނެރުމަށް ޙުކުމްކުރުން ނުވަތަ އެފަދަ އަމުރު ނެރެދިނުން ނުކުރަން ޙުކުމްކުރުމެވެ.

މޮނިކޮން އަމުރެއް ރައްދުކުރުން

38. (ހ) މޮނިކޮން އަމުރެއް ހަވާލުކުރަންވާނީ ސީދާ އެ ރައްދުވާ ފަރާތަށް ފޮނުވުމުންނެވެ.

(ށ) މޮނިކޮން އަމުރަކާ ޚިލާފު ހަރަކާތްތެރިވެއްޖެނަމަ، އެފަރާތެއް ދެ ހަފްތާގެ ތެރޭގައި އެ އަމުރު އެކުލަވާ ކޯޓަށް ހާޒިރުކޮށް އެ އަމުރު ރައްދުކުރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ބޭނުންކޮށްގެން ބަލާނެއެވެ.

(ނ) މޮނިކޮން އަމުރެއް ރައްދުކުރުމަށް އެދިހުރެ ކުޑަ ކުއްޖަކަށް، އެދިހުރެ ދަރިވަރަކު އިލްތިމާސްކުރާ ބޭރު ދާއިރާގައި މޮނިކޮން އަމުރުގެ ކޯޑުއެއް ތަޢާރަފްކުރުން އެ އަމުރު އެޓަރނީއަކަށް ރައްދުވާ ގޮތަކަށް ބެލެހެއްޓުން ބޭނުންވާނެއެވެ.

ކޯޓު އަމުރު މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދުން

39. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނެރޭ މޮނިކޮން އަމުރު، އެ އަމުރު ނެރުނުހިނދުން ފެށިގެން 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި މުރާޖަޢާކޮށްދިނުމަށް އެދި އަމުރު ނެރުއްވި ފަރާތުން ހަމަ އެ ކޯޓަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ހުށަހެޅުމެއް ކޯޓަށް ލިބުމުން، އެ ހުށަހެޅުން ބަލައިގަނެ މުރާޖަޢާކުރާ އަޑުއެހުމެއް ބާއްވަންވާނެއެވެ.

(ނ) މުރާޖަޢާކުރާ އަޑުއެހުމުގައި ކޯޓުން އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ކަށަވަރު ކުރަންވާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގައި ބުނާ ޝަރުޠުތަކާއި މިންގަނޑުތަކާ ހުރިހާކަމެއްގައި ފުރިހަމަވޭތޯ ބެލުން؛

(2) އެ ތުހުމަތު އެގޮތުގައި ދެމިއޮތްތޯ ބެލުން؛

(3) މޮނިކޮން އަމުރުގައިވާ ފިޔަވަޅު ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކަކީ މުޖުތަމަޢުގެ ރައްކާތެރިކަމާއި ސަލާމަތަށްޓަކައި އެވަގުތަށް ބޭނުންތެރި ފިޔަވަޅުތަކެއް ދެނެގަތުން؛ އަދި

(4) އެ ފިޔަވަޅު ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ބޭނުންތެރިކަން ދެމިއޮތްތޯ ބެލުން.

(ރ) މުރާޖަޢާކުރާ އަޑުއެހުމުގައި ކޯޓަށް ލިބިގެންވާނީ ހަމައެކަނި އަންނަނިވި ބާރުތަކެވެ.

(1) މޮނިކޮން އަމުރު އުވާލުން؛

(2) މޮނިކޮން އަމުރުގައިވާ ފިޔަވަޅެއް ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކެއް އުވާލުން؛

(3) މޮނިކޮން އަމުރުގައިވާ ފިޔަވަޅަކަށް ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކަށް ބަދަލު ގެނައުން؛

(4) މި އަކުރުގެ (2) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ގެނެވޭ ބަދަލަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ފުރުޞަތް ދިނުމުގެ މަޤްޞަދުގައި، މޮނިކޮން އަމުރު ނިމުމަކަށް އަންނާނެ ތާރީޚަށް ބަދަލު ގެނައުން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރު އަދި (4) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ބާވަތްތައް ފިޔަވައި، އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެހެން ބާވަތްތަކުގައި މޮނިކޮން އަމުރުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތާރީޚާ ހަމައަށް، އެ އަމުރު ދެމިގެން ދާނެއެވެ.

(ޅ) މޮނިކޮން އަމުރެއްގެ މުއްދަތުގައި، މުރާޖަޢާކުރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެން ވަނީ އެއް ފަހަރުއެވެ. ދެވަނަ ފަހަރަށް މުރާޖަޢާކުރެވޭނީ މި ގާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކަށް ކޯޓުން ނިޔާ މޮނިކޮން އަމުރުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރެވިދާނަމަ، އެ އިތުރުކުރެވޭނީ އިތުރު ކުރުމާބެހޭ މުރާޖަޢާއެވެ.

މޮނިކޮން އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުން

40. (ހ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ނެރެވޭ ކޮންމެ މޮނިކޮން އަމުރަކީ ގާނޫނުއަސާސީގެ 56 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އިސްތިއުނާފު ކުރެވިދާނެ އަމުރެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދައިން މޮނިކޮން އަމުރެއް އިސްތިއުނާފު ކުރިމަތިލައިފިނަމަ، އިސްތިއުނާފުގެ މުއްދަތުގައި މޮނިކޮން އަމުރު ހިނގަމުންދާނެއެވެ.

މޮނިޓޮން އަމުރު މުރާޖަޢާކުރުމަށް ގެންދިއުން

41. (ހ) މޮނިޓޮން އަމުރެއް ދެމިއޮންނަވާ ހިނދަކު، އެ އަމުރެއް ނެރެދިން ހާލަތު ދެމިއޮތްތޯ މިނިސްޓަރު ބަލަމުން ގެންދަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދައިން މުރާޖަޢާކުރާއިރު، ހާލަތު ދެމިއޮތުން ހުއްޓިއްޖެކަމަށް މިނިސްޓަރަށް ފެނިއްޖެނަމަ، މޮނިޓޮން އަމުރު ހުއްޓާލުމަށް ނުވަތަ މި ޤާނޫނުގެ 42 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ފަދައިން ފިޔަވަޅުތައް ލުއިކުރުމަށް ނިންމަންވާނެއެވެ.

މޮނިޓޮން އަމުރަށް ބަދަލު ގެނައުން

42. (ހ) މިނިސްޓަރަށް ފެނިއްޖެނަމަ އަންނަނިވި ސަބަބުތަކަށް ފުރިހަމަވާނެހެން މޮނިޓޮން އަމުރަކަށް ބަދަލު ގެނެވިދާނެއެވެ.

(1) މޮނިޓޮން އަމުރުގައި ހުރި ފިޔަވަޅުތަކެއް ލުއި ކުރުން ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކެއް މުޅިން ހުއްޓާލުން؛

(2) މޮނިޓޮން އަމުރަށް ގެނެވޭ ބަދަލަކީ، އެ އަމުރުގައިވާ ފިޔަވަޅުތަކަށް ގެނެވޭ ލުޔެއް ކަމަށް އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތަށް ޤަބޫލުކުރެވެން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ފަދައިން މޮނިޓޮން އަމުރަށް ބަދަލު ގެނެވޭނީ މިނިސްޓަރުގެ ލިޔުމަކުންނެވެ.

(ނ) މޮނިޓޮން އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތަށް އަންގާއާއެކު ފިޔަވަޅުތަކަށް ބަދަލެއް ގެނެސްނަމަ، މިނިސްޓަރަށް ފޮނުވާ ލިޔުމުން އެކަމަށް އެނގިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ފަދަ ލިޔުމެއް މިނިސްޓަރަށް ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ލިޔުމެއް ލިބުނު އިރުން ފެށިގެން ބަންދު ނޫން 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ހުށަހެޅުމަކާމެދު ގޮތެއް ނިންމައި އެ ގޮތް އެފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

(ބ) މޮނިޓޮން އަމުރަށް ބަދަލު ގެނެވުނީ އެ ބަދަލު ގެނައި ކަމުގެ ލިޔުން އެކަމަށް ރައްދުވާފަރާތަށް އެ ލިޔުމުގައި އެ ބަދަލު ތަންފީޒުކުރަން ފުރުޞަތު މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާފައިވާ ތާރީޚެއްގައެވެ.

މޮނިކޮން އަމުރެއް ހުއްޓާލުން

43. (ހ) މިނިސްޓަރަށް ފެނިއްޖެނަމަ، މޮނިކޮން އަމުރެއް ހިނގަހިނގާ ހުންނަ ކޮންމެ ވަގުތެއްގައިވެސް މިނިސްޓަރުގެ ލިޔުމަކުން މޮނިކޮން އަމުރެއް ހުއްޓާލެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މޮނިކޮން އަމުރެއް ހުއްޓާލެވޭނީ، އެ އަމުރު ހުއްޓާލިކަމުގެ ލިޔުމުގައި އެ އަމުރު ހުއްޓާލާކަމަށް މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤަވާޢިދުގައެވެ.

(ނ) މޮނިކޮން އަމުރު ދަށުވާ ފަރާތަށް، އޭނާގެ މައްޗަށް ކޮށްފައިވާ އަމުރު ހުއްޓާލުމަށް އެދި މިނިސްޓަރަށް ފޮނުވާ ލިޔުމަކުން އެދެވިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ފަދަ ލިޔުމެއް މިނިސްޓަރަށް ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ލިޔުން ލިބޭތާ އެންމެ ގިނަވެގެން ރަސްމީ 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ހުށަހެޅުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމާ އެ ނިންމި ގޮތް އެފަރާތަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހުއްޓާލެވޭ މޮނިކޮން އަމުރެއް އަލުން ހިންގާކަން ނުފެއްޓޭނެއެވެ.

ހަވަނަ ބާބު

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ފިޔަވަޅުތައް

އިޞްލާޙު: 15/2019 (30) ގެ ދަށުން ބާބުގެ ސުރުޚީ ބަދަލުކޮށްފައި.

ފިޔަވަޅު އެޅުމުގައި އަމަލުކުރަންވީ އާންމު އުސޫލު

44. (ހ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތެއް މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމަށްޓަކައި، މޮނިކޮން އަމުރެއް މެދުވެރިކޮށް މި ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 46 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން މި ޤާނޫނުގެ 59 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކީ، މޮނިކޮން އަމުރެއް މެދުވެރިކޮށް

އެކުއެކީގައި އެޅިދާނެ ފިޔަވަޅުތަކެއް ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަށްޓަކައި، އެ ފިޔަވަޅުތަކީ އޭގެ ޒާތުގައި ވަކި ވަކި ފިޔަވަޅުތަކެކެވެ.

ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުޑަކުދިންގެ މައްސަލަ ޑައިވަރޝަން ކޮންފަރެންސްތަކުގެ ފިޔަވަޅު ހިންގުން

.45 މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތަކީ 18 (އަށާރަ) އަހަރު ނުފުރޭ ކުޑަކުއްޖެއް ކަމުގައި ވީނަމަވެސް، އެ ކުއްޖަކީ 15 (ފަނަރަ) އަހަރު ފުރިފައިވާނަމަ، އެ ކުއްޖެއްގެ މައްސަލަ މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޑައިވަރޝަން ކޮންފަރެންސްތަކުގެ ފިޔަވަޅުތައް ހިންގާނެއެވެ.

(31/2021 ގެ ދަށުން އިސްލާހުކުރުމުގައި)

ޑައިވަރޝަން ކޮންފަރެންސް: ދިރިއުޅޭ ތަން

.46 (ހ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތެއް ދިރިއުޅޭ ތަން ޑައިވަރޝަން ކޮންފަރެންސްތަކުގެ ގޮތުން އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް އެޅިދާނެއެވެ.

(1) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ވަކި ތަނެއްގައި ދިރިއުޅެން އެންގުން؛

(2) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ދިރިއުޅޭ ތަނެއްގައި އުޅޭ މީހުންގެ ނުވަތަ އުޅޭން މީހުންގެ މަޢުލޫމާތު ދިނުމަށް އެންގުން؛

(3) ދިރިއުޅޭ ތަނަކުން ނުވަތަ ސަރަޙައްދަކުން ނުވަތަ ރަށަކުން، ވަކި ވަގުތުތަކެއްގައި ފޭބުން ނުވަތަ ނުކުތުން މަނާ ކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި "ވަކި ތަނެއްގައި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި ތަންތަނުގެ ތެރެއިން ތަނަކަށެވެ.

(1) އެމީހެއްގެ އަމިއްލަ ގެ ނުވަތަ ދިރިއުޅެމުންދާ ތަން؛

(2) އެމީހެއްގެ އަމިއްލަ ގެއެއް ނުވަތަ މައިންބަފައިންގެ ގެއެއް އެހެން ރަށެއްގައި ހުރިނަމަ އެ ގެއެއް؛

(3) އެމީހަކާ ގުޅުމެއް އޮތް އެހެން ގެއެއް ނުވަތަ އެހެން ރަށެއްގައި ހުރި ގެއެއް؛

(4) އެމީހަކު ދިރިއުޅޭނެ ތަނެއް ނެތްނަމަ މިނިސްޓަރުގެ ހުށަހެޅުމުގެ މަތިން ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ތަނެއް.

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުން: ދަތުރުފަތުރު

47. (ހ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ވަކި ސަރަހައްދަކުން ނުކުތުން ނުވަތަ ވަކި ރަށަކުން ފޭބުން އަދި އެ ރަށަކުން ނުވަތަ އެ ސަރަހައްދަކުން ބޭރުގައި ދަތުރުފަތުރު ކުރުން މަނާކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ވަކި ސަރަހައްދަކަށް ވަނުން ނުވަތަ ވަކި ރަށަކަށް އެރުން އަދި އެ ރަށެއްގެ ނުވަތަ އެ ސަރަހައްދެއްގެ ތެރޭގައި ދަތުރުފަތުރުކުރުން މަނާކުރެވިދާނެއެވެ.

(ނ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރާނަމަ މިނިސްޓަރުގެ ހުއްދަ ލިބުމުން މެނުވީ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރަށް ފުރުން މަނާކުރެވިދާނެއެވެ.

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުން: ފައިސާ

48. (ހ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ފައިސާ މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ގޮތުން އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް އެޅިދާނެއެވެ.

(1) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ބޭންކް އެކައުންޓްގެ މަޢުލޫމާތު މިނިސްޓަރަށް ދިނުމަށް އެންގުން؛

(2) މާލީ ހިސާބުތައް އެނގޭނެ އެކައުންޓް ސްޓޭޓްމަންޓެއް މިނިސްޓަރަށް ފޮރުކޮށްދިނުމަށް އެންގުން.

(ށ) މި މާއްދާގައި "ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ބޭންކް އެކައުންޓް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އެމީހެއްގެ އަމިއްލަ ނަމުގައި އޮންނަ އެކައުންޓް ތަކާއި، އެމީހެއްގެ ކޮންޓްރޯލް ހިނގާ ކުންފުންޏެއްގެ އެކައުންޓް ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ.

މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުން: މުދާ

49. (ހ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ މުދާ މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ގޮތުން ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ އަމިއްލަ މިލްކުގައި ހުރި ހުރިހާ މުދަލާބެހޭ މަޢުލޫމާތު ހާމަކުރުމަށާއި އަދި އެ މުދާ ބަލަން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ ދެއްކުމަށް އެންގިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގައި މުދާކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ތިރީގައި އެވާ މުދާ ހިމެނޭ ގޮތުންނެވެ.

(1) އެމީހެއްގެ އަމިއްލަ މުދާ؛

(2) އެ މައްޗަށް އެމީހެއްގެ ބާރު ފޯރާ ނުވަތަ މަސްލަހަތެއް އޮތް މުދާ.

މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުން: މުޢާސަލާތީ ވަސީލަތްތައް

50. (ހ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ބޭނުންކުރާ ހުރިހާ މުޢާސަލާތީ ވަސީލަތްތަކެއް މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ގޮތުން އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް އެޅިދާނެއެވެ.

(1) ބޭނުންކުރާ މުޢާސަލާތީ އާލާތް ބެލުމަށް މިނިސްޓަރު ބޭނުންވެއްޖެނަމަ ކޮންމެ ވަގުތެއްގައިވެސް އެ އެއްޗެއް ދެއްކުމަށް އެންގުން؛

(2) މިނިސްޓަރުގެ އެންގުމަކުން ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ސިއްރުގައި މުޢާސަލާތީ ވަސީލަތްތަކެއް އަޑުއަހައި، ބަލައި، މޮނިޓަރިންގ، ރެކޯޑް ކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތަށް މިނިސްޓަރު ވަގުތީ ގޮތުން އަތުލާ އެއްޗެހި، އެ އެއްޗެއްގައި ހުރި މަޢުލޫމާތު ނަގުމަށްފަހު އެ އެއްޗެއް އަނބުރާ ދޫކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

(ނ) "މުޢާސަލާތީ އާލާތް" ކަމަށް މި މާއްދާގައި ބުނެފައި އެވަނީ، އެކި ވައްތަރުގެ ފޯން، އެކި ވައްތަރުގެ ކޮމްޕިއުޓަރު، ޓެބްލެޓް އަދި މީޑިއާ ސޮފްޓްވެއާ ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އިންޓަރނެޓް ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ އެހެނިހެން ގޮތަކަށް މުޢާސަލާތުކުރެވޭ ކޮންމެ އާލާތަކަށެވެ.

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުން: ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަށް ރާޖިޢުވާން އެންގުން

51. (ހ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ވަކި ގަޑިއަކަށް، ވަކި ދުވަސްތަކެއްގައި އަދި ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ގޮތެއްގެ މަތިން ފުލުހުންގެ މަރުކަޒަކަށް ރާޖިޢުވުން ގެންދިއުމަށް އެންގިދާނެއެވެ. މިގޮތަށް ރާޖިޢުވާއިރު، ފުލުހުން އަންގާ އެންގުންތަކަށް އަމަލުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ފިޔަވަޅު އަޅަން ކޯޓުން އަމުރު ކުރާއިރު، ފުލުހުންގެ މަރުކަޒެއް [illegible] މިކަން ކުރުމުގެ ހުއްދަދެވިދާނެއެވެ.

މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ ރިހެބިލިޓޭޓިވް ޕްރޮގްރާމްއެއްގައި ބައިވެރިވުން

52. އިސްލާހު: (15/2019) (31) ގެ ދަށުން އުނިކޮށްފައި.

މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުން: ވަސީލަތްތައް

53. (ހ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ އަމަލުތައް ދުރުން، އެފަރާތް އުޅޭ ހުރޭ ތަން ދެނެގަތުމަށާއި، އޭނާގެ މުޢާމަލާތް ގުޅުންހުރި ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި ނުވަތަ އެހެން ކަމެއްވެސް ދެނެގަތުމަށްޓަކައި އިލެކްޓްރޯނިކް އާލާތްތައް އެމީހެއްގެ ހަރުގަނޑެއްގައި ނުވަތަ ދިރިއުޅޭ ތަނެއްގައި ނުވަތަ އޭނާގެ ކާރު ފަދަ އެހެން ތަނެއްގައިވެސް ހަރުކުރުމަށް އެދިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅު އެޅުމަށްޓަކައި އެކަމަށް ބޭނުންތެރިވާ އާލާތް ކަނޑައަޅާނީ މިނިސްޓަރު އެކަމަށް ކޯޓުން ނެރޭ މޮނިޓަރިން އަމުރުގައެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހަރުކުރުމަށްޓަކައި މޮނިޓަރ އަމުރު ހައްޤުވާ ފަރާތުގެ ފުރިހަމަ އެއްބަސްވުން ނަގަންވާނެއެވެ. މީގެ ތެރޭގައި:

(1) އެމީހަކު ދިރިއުޅޭ ތަނެއްގައި އެއްޗެއް ހަރުކުރާނަމަ އުޅަނދަކަށް ވަކި އެ އެއްޗެއް ހަރުކުރުމާއި އަދި އެ އެއްޗެއް ހަރުކުރުމަށް ބޭނުންވާ

ކަންކަން ކުރުމަށް (މިގެ ތެރޭގައި ފާރުކަމުގައި ބޯވަގެއް ބޮޑުކުރުން،
ކާބޯފަތް އުފެން، އަދި މިނޫންވެސް މިފަދަ ކަންކަން ކުރުމަށް)؛

(2) އުމުރުގެ ހަރަކާތްތަކަށް ސަރުކާރުން ފަހިކޮށްދޭ ކޮން ނިމެންދެން ގިނަކަންތައްތަކުގެ ނިޒާމު؛

(3) ރަށުކައުންސިލުގެ އެކުލެވޭ ބަޔަކުގެ މި ރަށުކައުންސިލު ފަރާތުން އަންނަ ގޮތަށް ބަޔަކަށް ގެންދިއުން (މިގޮތުގައި ބަޖެޓު ތަރައްގީކުރަން ބޭނުންވާ ބަޖެޓު އުސޫލާ ހަމަތަކަކުން ތަރައްގީކުރުން ގެންދިއުމާއި، ކަރަންޓު ފުރުޞަތުދިނުމާއި އެފަދަ އެހެނިހެން ކަންކަން ކުރުމުން ގެންދިއުން).

(ހ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ރަށުކައުންސިލުތަކުން ތަނެއް ރަނގަޅުކޮށް ބެލުމަށާއި އިންތިޒާމުގެ އުސޫލު މަސައްކަތްތަކާއި ކުރުމަށް އުމުރުގެ ގޮތުން ވަރަށް ގިނަ ފަރާތްތަކެއް ވަޒީފާތަކުގައި އެގޮތަކަށް ވަރުބޮޑު ހާލަތުގައި މި މަސައްކަތްކުރާ ބަޔަކަށް ދިނުމަށް ކުރަން އެކަށީގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ރަށުކައުންސިލުތަކުން ބަޔަކީ މަސައްކަތްކުރާ މި މަސައްކަތްކުރާ ހަމަތަކުގެ ހުރިހާ އަމިއްލަ ފަރާތްތަކާ ހަވާލުކުރާނެ އިންތިޒާމު މިނިސްޓަރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

54. ވަޒީ، ބަޖެޓު ފާސްކުރުން ރަށުކައުންސިލުގެ ފަރާތުން ގެނައުން ވަނީ، ބަޖެޓު ފާސްކުރުމުގެ ގޮތުން އަންނަނިވި ފިޔަވަޅުތައް ޙާޟިރުކޮށް ފިޔަވަޅެއް އެޅިދާނެއެވެ.

(ހ) ކައުންސިލް ވޯޓަށްއެޅުމުގެ މިހާރު ހުށަހަޅައި، ހަރަކާތް ބަޖެޓު ފާސްކުރުން؛

(ށ) މިނިސްޓަރު އަމުރުތައް ރައްދުކުރުމުގެ ބައިތަކަށް މި އަމުރު ރައްދުވާ ފަރާތް ހުރިކަމަށް ފެނިގެންދާ ތަނަކަށް ވަނީ، އުމުރަށް ގުޅުމަށް އެކަށީގެން ބަޖެޓު ފާސްކުރުން؛

(ނ) އަމުރުގައި ބުނެފައިވާ އެންމެ ފަހު ރިޕޯޓު ނެގުމަށް އެކުލަވާލާފައިވާ، ރަށުކައުންސިލުގެ ފަރާތް އެކަށީގެންވާ ހުށަހެޅުމުގެ ރަށުކައުންސިލު ކުރިއަށް ދެވިފައި، ވަޒީ ބަޖެޓު ފާސްކުރުން؛

(ރ) މޮނިކޮން އަމުރެއް އެމީހަކަށް ރައްދުކުރުމަށްފަހު ނުވަތަ ރައްދުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ހިނގާ ވަގުތުގައި، އެމީހަކު ހުރި ތަނެއް، ބަލައި ފާސްކޮށް، އެމީހެއްގެ ހަށިގަނޑު ބަލައި ފާސްކުރުން.

މޮނިކޮން އަމުރެއްގައި ހުރި މީހަކު ފިލައިފިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވިގެން ވަދެ، ބަލައި ފާސްކުރުން

55. ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ފިލާފާނެކަމަށް މިނިސްޓަރަށް ތުހުމަތުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެމީހަކު ބެހެއްޓިފައިވާ ގެއަކަށް ނުވަތަ އިމާރާތަކަށް ވަދެ، އެމީހަކު ހުރިތޯ ބެލުމަށާއި، އެމީހަކު ހޯދުމަށް ބޭނުންވާ މަޢުލޫމާތު އެއްކުރުމަށް، އެތަނެއް ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ އަމުރަކަށް އެދިދާނެއެވެ.

މޮނިކޮން އަމުރާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރޭތޯ ބެލުމަށް ވަދެ، ބަލައި ފާސްކުރުން

56. ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ މައްޗަށް އަދާލައިވާ ފިޔަވަޅުއަޅާ އަމުރާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރޭތޯ ބެލުމަށް ކޮންމެ ވަގުތެއްގައިވެސް އެމީހަކު ބެހެއްޓިފައި ހުރި ގެއަކަށް ނުވަތަ އިމާރާތަކަށް ވަދެ، ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ އަމުރަކަށް އެދިދާނެއެވެ.

ތަކެތި އަތުލައި ހިފެހެއްޓުން

57. (ހ) މި ބާބުގެ ދަށުން ވަދެ، ބަލައި ފާސްކުރުމުގެ ތެރޭގައި، ތިރީގައި އެވާ ތަކެތި މި މާއްދާއާ އެއްގޮތަށް ގޮތުގެމަތީން ހިފެހެއްޓިދާނެއެވެ.

(1) ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ ކޮންމެ އެއްޗެއް؛

(2) އެއްޗެއް ފޮރުވާލަފާނެކަމަށް ނުވަތަ، ގެއްލުވާލަފާނެ ކަމަށް ނުވަތަ، ބަދަލުގެނެސްފާނެކަމަށް ނުވަތަ، ހަލާކުކޮށްލަފާނެކަމަށް ނުވަތަ ނައްތާލަފާނެކަމަށް ފެންނަ އަތުލެވޭ ތަކެތި؛

(3) އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ހިންގާ ނުވަތަ ހިންގައިފައިވާ އަމުރެއް ތަންފީޒުކުރުމަށް ހުރަސް އެޅުމަށް ބޭނުންވާ ކޮންމެ އެއްޗެއް؛

(4) އެމީހެއްގެ މައްޗަށް ހިންގުނު އަމުރާ ޚިލާފުވުމުގެ ހެއްކެއްގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވިދާނެ ކަމަށް ފެންނަ ކޮންމެ އެއްޗެއް.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ތަކެތި ހިފެހެއްޓުމަށްފަހު [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ކުރިމަތީގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ހިފަހައްޓާ ތަކެތީގެ ލިސްޓެއް، ގޭގެ ވެރިފަރާތަށް ނުވަތަ އެފަރާތް ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތަކަށް ނުވަތަ އެފަދަ ހައިސިއްޔަތެއް ލިބިފައިވާ ފަރާތަކަށް އެތަކެތި ހިފަހައްޓާ ވަގުތުގައި، ފުލުހުން ދޭންވާނެއެވެ.

ފިންގަރ ޕްރިންޓާއި އެހެނިހެން ހެކި

58. (ހ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ފިންގަރ ޕްރިންޓް ނުވަތަ ކުޑަކުދާ އެއްޗެހި ނުވަތަ މިންނަވާސް ހަށިގަނޑުގެ އެހެން ކޮންމެ ބައެއްގެ ސާމްޕަލެއް ފުލުހުންނަށް ދިނުމަށް ކޯޓަށް އަމުރުކުރެވިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތަށް ސާމްޕަލްތައް ނެގުމަށްޓަކައި ފުލުހުންނަށް އެދިދާނެ ފުލުހުންގެ އިދާރާއަކަށް ހާޒިރުކުރުވިދާނެއެވެ. ނުވަތަ ވަކި ގަޑިއެއްގައި ހާޒިރުވާން އަންގައިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތަށް ސާމްޕަލްތައް ދިނުމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް އިންކާރުކޮށްފިނަމަ، އެއީ އަމުރަށް ކުށެކެވެ.

ފޮޓޯ ނެގުން

59. ކޮމިޝަނަރ އަމުރުކޮށްގެން، މި މާއްދާއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ފޮޓޯ ނެގުމަށް ކޯޓަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ހ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތުގެ ފޮޓޯ މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ ތަނެއްގައި އަދި ކަނޑައަޅާ ވަގުތެއްގައި ނެގުން؛

(ށ) ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތް ދިރިއުޅޭ ތަނެއްގެ ނުވަތަ ގެންގުޅޭ ނުވަތަ ބޭނުންކުރާ އެއްޗެއްގެ ފޮޓޯ ނެގުން.

ހަތްވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން ކަން

އިސްލާހު: 15/2019 (32) ގެ ދަށުން ބާބުގެ ސުރުޚީ ބަދަލުކޮށްފައި.

މޮނިޓޮން އަމުރަކާ ޚިލާފުވުން

60. (ހ) މޮނިޓޮން އަމުރެއްގެ ދަށުން ޝަރުޠުތަކާއި ހުރި ވިޔަސް، އެކަށީގެންވާ ސަބަބެއް ނެތި، މޮނިޓޮން އަމުރުގެ އެއްވެސް ޝަރުޠުތަކާ ޚިލާފުވެއްޖެނަމަ، އެމީހަކު އެކުރީ ޖިނާއީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ކުށުގެ އަދަބަކީ ގިނަވެގެން 18 (އަށާރަ) މަސްދުވަހަށް ގޭބަންދުކުރުން ނުވަތަ ޖަލަށްލުމެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ކުށެއް ކުރި މީހެއްގެ ތަޙްޤީޤު ކުރި ޝަރީޢަތުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމާ ދޫނުކޮށް އެމީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓަން މިނިސްޓަރުން ފޮނުވިގެން އެކަން ޙިމާޔަތްކުރަން ކޯޓުގައި އެދިފައިވަނީ ކޯޓުން އެކަމަކަށް އިޖާބަދީ، ތަޙްޤީޤާއި ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން، މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ ތަނެއްގައި އެމީހަކު ބަންދުކޮށްފައި ބަހައްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރެންވާނެއެވެ.

އިންޓެލިޖެންސް މަޢުލޫމާތު ދޭންވާ ފަރާތަކަށް ނުދިނުން

60-1 (ހ) ”މި ޤާނޫނުގެ 19-3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެކުލަވާލާ ޓެރަރިޒަމާ ގުޅުންހުރި އިންޓެލިޖެންސާއި މަޢުލޫމާތު ބަދަލުކުރުމުގެ އުޞޫލާ އެއްގޮތަށް ޓެރަރިޒަމާގުޅޭ އިންޓެލިޖެންސް ބަދަލުކުރަންޖެހޭ ހާލަތްތަކުގައި، ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ހުއްޓުވުމަށް މުހިންމު މަޢުލޫމާތެއް، އެ މަޢުލޫމާތެއް ހިއްސާކުރަން މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނުވަތަ އެހެން ޤާނޫނެއްގެ ދަށުން ލާޒިމުކުރާ ފަރާތްތަކާ ނުކުރުމުގެ ސަބަބުން ޓެރަރިޒަމްގެ އަމަލެއް ކުރެވިއްޖެނަމަ، އެފަދައިން މަޢުލޫމާތު ހާމަނުކުރި ފަރާތަކުން އެ ކުރަނީ ކުށެކެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން މީހަކު މަރުވެއްޖެނަމަ، އެ ކުށުގެ އަދަބަކީ، 5 (ފަހެއް) އަހަރާއި 7 (ހަތެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން މީހެއްގެ ހަށިގަނޑަށް ބޮޑު ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ކުށުގެ އަދަބަކީ، 3 (ތިނެއް) އަހަރާއި 5 (ފަހެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން މުދަލަކަށް ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، އެ ކުށަކަށް އަދަބު ކަނޑައެޅޭނީ، އަންނަނިވި ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(1) މުދަލުގެ އަގު -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއަށްވުރެ މަތިވާނަމަ، އެ ކުށް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 3 (ތިނެއް) އަހަރާއި 5 (ފަހެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

(2) މުދަލުގެ އަގަކީ، -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާއި -/500,000 (ފަސްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދެއްނަމަ، އެ ކުށް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 2 (ދޭއް) އަހަރާއި 1 (އެކެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

(3) މުދަލުގެ އަގަކީ، -/50,000 (ފަންސާސްހާސް) ރުފިޔާއާއި -/100,000 (އެއްލައްކަ) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދެއްނަމަ، އެ ކުށް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 1 (އެކެއް) އަހަރާއި 6 (ހައެއް) މަސް ދުވަހާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

(ބ) އެހެން ހާލަތްތަކުގައި އެ ކުށުގެ އަދަބަކީ 6 (ހައެއް) މަސް ދުވަހަށްވުރެ ދިގު ނޫން މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.

60-2 ޓެރަރިޒަމާގުޅޭ މަޢުލޫމާތު ހާމަނުކުރުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ހިންގަން އުޅޭކަމުގެ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް ލިބުމަށްފަހު، ކަމާބެހޭ ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކާ އެ މަޢުލޫމާތު ހިއްސާކުރުމުގެ ފުރުސަތުއޮވެ، އެ މަޢުލޫމާތު ޤަސްދުގައި ހިއްސާނުކޮށް ސިއްރުކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ 5 (ފަހެއް) އަހަރާއި 7 (ހަތެއް) އަހަރާ ދެމެދުގެ މުއްދަތަކަށް ޖަލަށްލުމެވެ.“

އިޞްލާޙު: (15/2019) (33) ގެ ދަށުން އިތުރުކޮށްފައި.

އަށްވަނަ ބާބު

އަނބުރާ އަންނަ ހަނގުރާމަވެރިންނާބެހޭ ޚާއްޞަ އިޖުރާއަތުތައް

އިޞްލާޙު: 15/2019 (34) ގެ ދަށުން ބާބުގެ ސުރުޚީ ބަދަލުކޮށްފައި.

އަނބުރާ އަންނަ ހަނގުރާމަވެރިންގެ މައްސަލަ މި ބާބުގައިވާ އުސޫލުތަކަށް ހިނގުން

60-3

(ހ) ”ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހިނގާ ހަނގުރާމައެއްގައި ބައިވެރިވުމަށްފަހު ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ހަނގުރާމަވެރި ސަރަޙައްދަކަށް ދިއުމަށްފަހު އަނބުރާ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ހަނގުރާމަވެރިންނާމެދު ޢަމަލުކުރާނީ، މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

(ށ) މި ބާބުގައި "ހަނގުރާމަވެރިން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އަންނަނިވި މަޤްސަދުތަކުގެ ތެރެއިން މަޤްސަދަކަށްޓަކައި ދިވެހިރާއްޖެ ދޫކޮށް ދާ ފަރާތްތަކަށެވެ.

(1) ބޭރު ޤައުމެއްގައި ޓެރަރިސްޓް ޖަމާޢަތަކުން ނުވަތަ އެފަދަ ޖަމާޢަތަކަށް ނިސްބަތްވާ ޓެރަރިސްޓުން ހިންގާ ހަނގުރާމައެއްގައި ބައިވެރިވުމަށް؛

(2) ޓެރަރިޒަމްގެ ހަމަލާތަކެއް ހިންގަން ދަސްކުރުމަށް، ނުވަތަ ތަމްރީނުކުރުމަށް، ނުވަތަ އެފަދަ ހަމަލާ ހިންގުމުގައި ބައިވެރިވުމަށް ނުވަތަ އެހީތެރިވުމަށް؛

(3) ހަނގުރާމަކުރުން ހިމެނޭގޮތަށް ޓެރަރިޒަމްގެ ހަމަލާތައް ހިންގުމަށް ތަރުހީބު ފުރުޞަތުދިނުމަށް ނުވަތަ ފިނޭންސްކުރުމަށް.

(ނ) އެނޫން ގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާހާ ހިނދަކު، އަންނަނިވި ފަރާތްތަކަކީ މި ބާބުގެ އަދި މި ޤާނޫނުގެ ނުވަވަނަ ބާބުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ހަނގުރާމަވެރިން ކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

(1) ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހިނގާ ހަނގުރާމައެއްގައި ބައިވެރިވުމަށްފަހު ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ހަނގުރާމަވެރި ސަރަޙައްދަކަށް

ދިޔުމަށްފަހު އަނބުރާ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ފަރާތްތަކާއި، އެމީހުންނާއެކު އެފަދަ ސަރަހައްދަކުން އަންނަ އެމީހުންގެ ޢާއިލާގެ މެންބަރުން؛

(2) ހަނގުރާމަވެރި ސަރަހައްދެއް ހިމެނޭ ޤައުމަކަށް ނުވަތަ އެފަދަ ސަރަހައްދަކަށް އެއްގަމުމަގުން ދުއްވުން، ހަނގުރާމަވެރި ސަރަހައްދު ނިސްބަތްވާ ޤައުމާ އިންވެގެންވާ އެހެން ޤައުމަކަށް ދިޔުމަށްފަހު، އެފަރާތުން ނުވަތަ ތަނެއްގައި މަޖުބޫރުވައިވާ [illegible] ސަބަބެއް ބަޔާންކޮށްނުދެވޭ ފަރާތްތަކެއް؛

(3) މި އަކުރުގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ތަނަކަށް ދިޔަ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އެހެން ސަބަބުތައް ހުރުމާއެކު، އެފަރާތުގެ ރަސްމީ ޓްރެވަލް ޑޮކިއުމަންޓެއް ނެތުން ނުވަތަ ޑޮކިއުމަންޓްގެ މުއްދަތު ހަމަވުމަށްފަހުގައިވެސް އެ ޑޮކިއުމަންޓް އާކޮށްފައިނުވުން ނުވަތަ އެކަން ރިޕޯޓްކޮށްފައިނުވުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، ހަނގުރާމަވެރިންގެ މާނައިގެ ތެރޭގައި އުމުރުން 15 (ފަނަރަ) އަހަރަށްވުރެ ދަށުގެ ކުދިންނެއް ނުހިމެނެއެވެ.

އަނބުރާ އަންނަ ހަނގުރާމަވެރިންނާމެދު ޢަމަލުކުރުން

60-4 (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 60-3 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހަނގުރާމަވެރިއަކު ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހިނގާ ހަނގުރާމައެއްގައި ބައިވެރިވުމަށްފަހު ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ހަނގުރާމަވެރި ސަރަހައްދަކަށް ދިޔުމަށްފަހު ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެނބުރި އަތުވެއްޖެނަމަ، އެފަދަ ފަރާތަކާމެދު އަންނަނިވި ޢަމަލުތަކުގެ ތެރެއިން ޢަމަލެއް އަޅަންވާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހައްޔަރުކުރުމާއި، މި ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުކުރުން؛ ނުވަތަ

(2) މި ޤާނޫނުގެ ހަވަނަ ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ މޮނިޓަރިންގ ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ފިޔަވަޅުތައް ހިންގުން؛ ނުވަތަ

(3) މި ޤާނޫނުގެ ނުވަވަނަ ބާބުގެ ދަށުން ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމްގައި ބައިވެރިވުން ލާޒިމުކުރުން؛ ނުވަތަ

(4) މި ޤާނޫނުގެ 60-6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުކުރުން.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައި ފިޔަވައި، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތަކާމެދު އެ އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން، އެއް ފިޔަވަޅަކަށްވުރެ ގިނަ ފިޔަވަޅު އެޅިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތަކާމެދު އެ އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ފިޔަވަޅު އަޅަންވާނީ، އެފަރާތަކީ މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ޖަރީމާއެއްގެ ކުށެއް ކުރި ފަރާތެއް ކަމުގައި ނުވަތަ އެފަދަ ކުށެއް ކުރުމުގައި ބައިވެރިވި ފަރާތެއް ކަމުގައި ބެލެވޭނަމައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތަކާމެދު އެ އަކުރުގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ފިޔަވަޅު އަޅަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 60-6 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ހާލަތުގައެވެ. އަދި އެފަދަ ފަރާތަކާމެދު އެ އަކުރުގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ފިޔަވަޅު އަޅާ ހާލަތުގައި، އެ އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ފިޔަވަޅެއް އެފަރާތަކާމެދު އަޅައިގެންނުވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފިޔަވަޅު، އެ އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ހައްޔަރުކޮށް ބަންދުކުރަން ނިންމައިފިނަމަ، އެފަރާތެއް ބަންދުގައި ބަހައްޓަންވާނީ، ކުދިންގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތްތައް ބަންދުކުރުމަށްޓަކައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 14/2013 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖަލުތަކާއި ޕެރޯލްގެ ޤާނޫނު) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަސްޓޮޑިއަލް ނުވަތަ ރިމާންޑް ޖަލެއްގައެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ބަންދުކުރާ ފަރާތްތައް ކުއްޖާ އަމުރެއްގެ ދަށުން ބަންދުކުރާ ބަދަލުގައި ބަލަހައްޓާފައިވާ، މި މާއްދާގެ (ޅ) ގައި ބަޔާންކުރާ ތަނެއްގައި ބަންދުގައި ބަހައްޓާނީ، 48 (ސާޅީސްއަށެއް) ގަޑިއިރުވަންދެނެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ބަންދުކޮށްފައިވާ ފަރާތެއްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން އޭނާ ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ކ) ގެ ދަށުން ފަނޑިޔާރެއްގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރެވޭ މީހުންގެ މައްޗަށް، މި ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތައް ހިނގާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތަކާމެދު އެ އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ތެރެއިން ފިޔަވަޅެއް އެޅުމުގެ އިތުރުން، އެފަދަ ފަރާތެއް ދިވެހިރާއްޖޭ އައުމާއެކު، އެފަރާތަކާގުޅޭ އިންޓެލިޖެންސް ޑީ-ބްރީފިންގެ އެއް ފުރުމުން ހަދަންވާނެއެވެ.

60-5 ހަނގުރާމަޖެހި ސަރަޙައްދުތަކުގައި އުފަންވާ ކުދިންގެ އުފަންވުން ރަޖިސްޓަރީކުރުން

(ހ) ހަނގުރާމަޖެހި ސަރަޙައްދުތަކުގައި ދިވެހިރައްޔިތުންނަށް އުފަންވެފައިވާ ކުދިންގެ އުފަންވުން، ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިނުވާނަމަ، އެކުދިން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަނބުރާ އައުމުގެ ކުރިން، އެކުދިންގެ އުފަންވުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ރަޖިސްޓަރީކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ހަނގުރާމަޖެހި ސަރަޙައްދުތަކުގައި އުފަންވެފައިވާ ކުއްޖެއްގެ އުފަންވުން ރަޖިސްޓަރީކުރުމަށް ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ލިޔެކިޔުން ހުށަހަޅާފައިނުވާނަމަ، އެ ކުއްޖެއްގެ އުފަންވުން ރަޖިސްޓަރީކޮށްދޭނީ، އެ ކުއްޖަކީ، އެ ކުއްޖެއްގެ މައިންބަފައިން ނުވަތަ އޭގެ ތެރެއިން އެއް ފަރާތެއް ކަމަށް ބުނާ ދިވެހި ރައްޔިތަކު އުފަން ދަރިއަކުކަމާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅައި، އެ ކުއްޖެއްގެ އުފަންވުމާމެދު ކޯޓުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުންނެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާފިނަމަ، އެ ކުއްޖާގެ ބެލެނިވެރިޔާ، ނުވަތަ ބެލެނިވެރިޔާ [illegible] އޮތް [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކުންނެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކުގައި، އެ މައްސަލަ ނިސްބަތްވާ ކުއްޖަކީ، އެ ކުއްޖެއްގެ މައިންބަފައިން ނުވަތަ އޭގެ ތެރެއިން އެއް ފަރާތް ކަމަށް ބުނާ ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް އުފަން ދަރިއަކުކަމާމެދު ޝައްކު ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ހުށަހަޅާ އަންނަނިވި ބާވަތުގެ ހެއްކާއި ޝަރީޢަތް ޤަބޫލުކުރެވޭން ހުރި ކަމުގައި ބަލައިގަނެވޭނެއެވެ.

(1) ކުއްޖާގެ ޑީ.އެން.އޭ ޕްރޮފައިލާއި ކުއްޖާގެ މަންމަ ކަމަށް ބުނާ ފަރާތުގެ ޑީ.އެން.އޭއާ އަޅައިކިޔައި ހަދާފައިވާ މެޓަރނިޓީ ޑީ.އެން.އޭ އެނަލިސިސް؛ ނުވަތަ

(2) ކުއްޖާގެ ޑީ.އެން.އޭ ޕްރޮފައިލާއި ކުއްޖާގެ ބައްޕަ ކަމަށް ބުނާ ފަރާތުގެ ޑީ.އެން.އޭއާ އަޅައިކިޔައި ހަދާފައިވާ ޕެޓަރނިޓީ ޑީ.އެން.އޭ އެނަލިސިސް؛ ނުވަތަ

(3) ކުއްޖާގެ މަންމަ އަދި ބައްޕަ ކަމުގައި ބުނާ ފަރާތް ދުނިޔޭގައި ނެތްނަމަ، ކުއްޖާގެ ޑީ.އެން.އޭ ޕްރޮފައިލާއި ކުއްޖާގެ ޢާއިލާގެ އެހެން މެންބަރުންގެ ޑީ.އެން.އޭއާ އަޅައިކިޔައި ހަދާފައިވާ ޑީ.އެން.އޭ އެނަލިސިސް؛ އަދި

(4) ކުއްޖާގެ މަންމަގެ ބަޔާން ނުވަތަ ކުއްޖާގެ މަންމަ ނެތްނަމަ، ކުއްޖާގެ ބައްޕަގެ ބަޔާން ނުވަތަ ކުއްޖާގެ މަންމަ ނުވަތަ ބައްޕަވެސް ނެތްނަމަ ކުއްޖާގެ ބެލެނިވެރިކަމާ ޙަވާލުވެހުރި ފަރާތުގެ ބަޔާން؛ އަދި

(5) ކުއްޖާގެ އުފަންވުން ތަޞްދީޤުކޮށްދޭން އިތުރު ފަރާތެއް ހުރިނަމަ، އެފަރާތެއްގެ ބަޔާން.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކުގައި، މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހެކީގެ އިތުރުން، އެ މައްސަލައާ ނިސްބަތްވާ ކުއްޖަކީ އެ ކުއްޖެއްގެ މައިންބަފައިން ނުވަތަ އޭގެ ތެރެއިން އެއް ފަރާތް ކަމަށް ބުނާ ދިވެހި ރައްޔިތަކަށް އުފަން ދަރިއަކުކަން ސާބިތުކޮށްދޭ އިތުރު ހެކި ކޯޓަށް ބަލައިގަތުމުގެ މި ފުރުޞަތު ހުޅުވާލެވިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ [illegible] ތެރެއިން، އެ އަކުރުގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (3) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބަޔާންކުރާ ބާވަތުގެ ހުރި [illegible] ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާއަކުން ކުރުގައިންވާނަމަ، އެފަދަ ޝަކުވާއެއްގެ [illegible] ކޯޓުން ކަށަވަރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް، ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭތާ ގިނަވެގެން 14 (ސާދަ) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ މައްސަލައާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައަޅައި ނިންމަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި/ނުވަތަ (ބ) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ ޝަކުވާއެއްގެ [illegible] މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކޯޓުން ކަށަވަރުކުރަންޖެހިއްޖެ ބާވަތްތަކުގައި، އެކަން ކުރުމަށް ހިނގާނެ މުއްދަތާއެކު މުޅި މައްސަލަ ނިންމުމަށް ހިނގާނެ މުއްދަތު، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތަށްވުރެ އިތުރުވާނަކަން [illegible] އެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތަކުގައި ހިމެނޭ ކުދިންނަކީ، ޚާއްޞަ [illegible] [illegible] [illegible] ކުރިން [illegible] އެފަދަ މައްސަލަތަކުގައި މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި/ނުވަތަ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހުރި ވަޒަންކޮށް އެ މައްސަލަތަކާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމުގައި ކޯޓުން އިސްކަންދޭންވާނީ، އެ ކުދިންގެ މަޞްލަޙަތަށް ބިނާކޮށްގެންނެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއްގައި ހިމެނޭ ކުއްޖަކީ، މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި/ނުވަތަ (ބ) ގައި ބަޔާންކުރާ ހުކުމް ބިނާކޮށް، ދިވެހި ރައްޔިތެއްގެ [illegible] ދަރިއަކު ކަމުގައި [illegible] މިންގަނޑުން ސާބިތުކުރެވޭނަމަ، އެކަން އެފަދައިން ކަނޑައަޅައި ކޯޓުން މައްސަލަ ނިންމަންވާނެއެވެ.

(ކ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލައެއް ނިސްބަތްވާ ކުއްޖަކީ ދިވެހި ރައްޔިތެއްގެ ދަރިއަކު ކަމުގައި މި މާއްދާގެ (ޅ) ގެ

ދަށުން ކޯޓުން ކަނޑައެޅުމާއެކު، 7 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ކުއްޖެއްގެ އުފަންވުން ރަޖިސްޓަރީކުރުމާބެހޭ ކަންކަމާއި، އުފަންދުވަހުގެ ސެޓްފިކެޓް ހެއްދުމާގުޅޭ ކަންކަން ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކުން ހަމަޖައްސަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އުފަންވުން ރަޖިސްޓަރީކުރުމާބެހޭ ކަންކަމާއި، އުފަންދުވަހުގެ ސެޓްފިކެޓް ހެއްދުމާގުޅޭ ކަންކަން ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކުން ހަމަޖެއްސުމަށްޓަކައި އެކުލަވާލަންޖެހޭ އުސޫލު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 32/2015 (ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އަށް 3 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށުމާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަދައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ކަމާބެހޭ ފަރާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، އުފަންވުން ރަޖިސްޓަރީކުރާ ޑޭޓާބޭސް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ބަލަހައްޓަމުންދާ ފަރާތަށެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ކޯޓު" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ފެމިލީ ކޯޓަށެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ބެލެނިވެރިޔާ" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، ކުއްޖެއްގެ މައިންބަފައިންނާއި، ކުއްޖެއްގެ ބެލެނިވެރިކަމާ ޤާނޫނީގޮތުން ހަވާލުވެފައިވާ ފަރާތަކަށެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ބ) ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، "ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އިދާރާ" ކަމަށް ބުނެފައި އޮތީ، [illegible] އިދާރާތަކަށެވެ.

އިސްލާހު: 31/2021 ގެ (12) ދަށުން [illegible] ބަދަލުކުރި މާއްދާ އިސްލާހުކުރެވިފައި.

60-6 އިދާރީ ފިޔަވަޅެއްގެ ގޮތުން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 60-4 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ފަރާތަކީ، ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލެއް ކުރި ކަމަށް ނުވަތަ ކުރުމުގައި ބައިވެރިވި ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތެއް ކަމުގައިނުވިނަމަވެސް، އެފަދަ ފަރާތަކީ، ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލުތަކަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ފަރާތެއް ކަމުގައި ބަލައި، އެފަރާތެއް މުޖުތަމަޢަށް އަނބުރާ ރުޖޫޢަވުމުގެ ކުރިން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ޕްރޮބޭޝަން އަދި ރިއިންޓަގްރޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތައް ފުރިހަމަކުރުމަށާއި، އެފަރާތް އަނބުރާ މުޖުތަމަޢަށް ރުޖޫޢަވުމުގެ ކުރިން އަޅަންޖެހޭ ރައްކާތެރިކަމުގެ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށްޓަކައި، މި މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެފަރާތް އިދާރީ ބަންދެއްގައި ބެހެއްޓުމަށް މިނިސްޓަރަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހިނގާ ހަނގުރާމައެއްގައި ބައިވެރިވުމަށްފަހު ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ހަނގުރާމަވެރި ސަރަޙައްދަކަށް ދިއުމަށްފަހު އަނބުރާ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އަންނަ ހަނގުރާމަވެރިންނާއި ނުވަތަ އެނޫން ގޮތަކަށް އެފަދަ ސަރަޙައްދަކުން އަންނަ އުމުރުން 15 (ފަނަރަ) އަހަރުން ދަށުގެ ކުދިންނަށްވެސް މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އިދާރީ ބަންދެއްގައި ބެހެއްޓުމަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގެ ދަށުން އެއްވެސް ފަރާތެއް ބަންދުކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 60-7 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ބަންދުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

އިސްލާޙު: 31/2021 ގެ (12) ދަށުން އަލަށް ސުރުޚީ ބަދަލުކޮށް މާއްދާ އިސްލާހުކުރެވުނީ.

60-7 އިދާރީ ބަންދުގެ މުއްދަތު

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 60-6 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށްޓަކައި، އަންނަނިވި ކަންކަން ފުރިހަމަވާ ބަންދުކުރުމުގެ މުއްދަތުތަކެއް މިނިސްޓަރަށް ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(1) [illegible] ހާއްސަ ބަންދުގެ މުއްދަތު؛

(2) [illegible] ހާއްސަ ބަންދުގެ މުއްދަތު؛

(3) ކުޑަކުދިންނަށް ހާއްސަ ބަންދުގެ މަރުކަޒު.

(ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަރުކަޒުތައް ވާންވާނީ، އަނބުރާ އަންނަ ހަނގުރާމަވެރިންގެ ދަށުން ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ ފަރާތްތައް ފިޔަވައި އެހެން ފަރާތްތައް ބަންދުގައި ބޭތިއްބުމަށް ހާއްސަކުރެވޭ މަރުކަޒުތަކެއް ކަމުގައެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަރުކަޒުތަކުގައި ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތްތައް ބަންދުގައި ބައިތިއްބައިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަރުކަޒުތަކުގައި، އެއް އިމާރާތެއްގައި ހުރުމަކަށް މި ގާނޫނު ހުރަހެއްނާޅައެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެފަދަ މަރުކަޒުތައް ހިންގަންވާނީ، އެއިން ކޮންމެ މަރުކަޒެއްގައި ތިބޭ މީހުން، އެއްބަޔަކު އަނެއް ބަޔަކާ ދިމާވެ، މުޢާމަލާތު ނުކުރެވޭނެ ގޮތަކަށެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) އެހެން އޮތްނަމަވެސް، ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތަށް ރިޢާޔަތްކޮށްގެން، އުމުރުން 15 (ފަނަރަ) އަހަރުން ދަށުގެ ކުޑަކުދިން އެކުދިންގެ ބެލެނިވެރިޔަކާ އެކުގައި އެފަދަ މަރުކަޒެއްގައި ބޭތިއްބުމަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ މަރުކަޒުތަކުން ލިބިދޭ ހިދުމަތްތައް، މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އިސްލާހު: 31/2021 ގެ (12) ދަށުން އަރިމަތީ ސުރުހީ ބަދަލުކޮށް މާއްދާ އިސްލާހުކޮށްފައި.

60-8 އިދާރީ ބަންދުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ޙައްޤުތައް

(ހ) މި ގާނޫނުގެ 60-6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިދާރީ ބަންދުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކަށް ގާނޫނީ ވަކީލެއްގެ އެހީތެރިކަން ހޯދައި ލިބިގަތުމުގެ ޙައްޤާއި އާއިލާއާ ބައްދަލުކުރުމުގެ ޙައްޤު، މި ބާބުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ރިސްކް އެސެސްމަންޓްކޮށްގެން ހުރި ބޮޑުކަމުން ކަނޑައެޅޭނަމަ، މި ގާނޫނުގެ 60-6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިދާރީ ބަންދުގައި ތިބޭ ފަރާތްތަކަށް އެމީހުންގެ ޢާއިލާއާއި ގާނޫނީ ވަކީލާ ބައްދަލުކުރުމުގެ ފުރުސަތު ލިބިދޭނީ، މަރުކަޒުގެ މުވައްޒަފުންގެ ހާޒިރުގައެވެ.

އިސްލާހު: 31/2021 ގެ (12) ދަށުން އަރިމަތީ ސުރުޚީ ބަދަލުކޮށް މާއްދާ
އިސްލާހުކޮށްފައި.

ކުޑަކުދިންނާގުޅޭ ހާއްސަ އުސޫލު 60-9

(ހ) އަނބުރާ އަންނަ ހަނގުރާމަވެރިންގެ ދޭތެރޭގައި ހިމެނޭ އުމުރުން 15 (ފަނަރަ) އަހަރުން ދަށުގެ ކުޑަކުދިންގެ މަސްލަހަތު ރައްކާތެރިކުރުމަށްޓަކައި، އެކުދިން އެކުދިންގެ މައިންބަފައިންނާ ވަކިކޮށް، ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެނައުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާއަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ކުއްޖާ ދައުލަތަށް ނެގުމުގައި އެންމެ އިސްކަން ދޭންވާނީ އެ ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތު ހިމާޔަތްކުރުމަށެވެ. އަދި ކުއްޖާގެ މައިންބަފައިންނާ ވަކިކޮށް، ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ކުއްޖާ ނަގަންވާނީ، އެއީ، ކުއްޖާގެ މަސްލަހަތަށް އެންމެ ފައިދާހުރި ގޮތް ކަމުގައިވާނަމައެވެ.

(ނ) އުމުރުން 15 (ފަނަރަ) އަހަރުން ދަށުގެ ކުޑަކުއްޖަކު އެ ކުއްޖެއްގެ މައިންބަފައިންނާ ވަކިކުރުން އެއީ ކުއްޖާއަށް އެންމެ ފައިދާހުރި ގޮތް ކަމުގައިވާ ހާލަތުގައި، އެ ކުއްޖަކު، ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ވަގުތީގޮތުން ގެނައުމާއެކު، އެ ކުއްޖާގެ ޢާއިލާގެ އެހެން މެންބަރެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ނުވަތަ ދައުލަތުން ކަނޑައަޅާ އެހެން ފަރާތެއްގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި އެ ކުއްޖާ ބެހެއްޓުމަކަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއްނާޅައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކުޑަކުއްޖަކު އެ ކުއްޖާގެ ޢާއިލާގެ މެންބަރަކާ ހަވާލުކުރުމަށްފަހު، އެ ކުއްޖަކާމެދު ރިސްކް އެސެސްމަންޓްކޮށްފައި، ކުއްޖާ މޮނިޓަރ ކުރުމުގެ ނިޒާމެއްގެ ދަށުން، އެ ކުއްޖާއަށް ދޭންޖެހޭ ރިހެބިލިޓޭޝަން ނުވަތަ އިންޓަވެންޝަން ފަރުވާ ދެމުންގެންދިއުމަށް ސަރުކާރުގެ އެކުގައެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން ކުޑަކުއްޖަކު އެ ކުއްޖާގެ ޢާއިލާގެ މެންބަރަކާ ހަވާލުކުރުމުގެ ކުރިން އެފަރާތެއްގެ އެސެސްމަންޓެއް ހަދާފައި އޮންނަންވާނެއެވެ.

އިސްލާހު: 31/2021 ގެ (12) ދަށުން އަރިމަތީ ސުރުޚީ ބަދަލުކޮށް މާއްދާ އިސްލާހުކޮށްފައި.

60-10 ރިސްކް އެސެސްމަންޓް ހެދުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 60-6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވޭ ފަރާތްތައް ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލުތަކަށް ދުރަހެޅިފައިވާ މިންވަރަކީ ކޮބައިތޯ ބެލުމަށާއި، އެއިން ފަރާތްތަކުގެ ކިބައިން މުޖުތަމަޢަށް ކުރިމަތިވެދާނެ ނުރައްކަލަކީ ކޮބައިތޯ ދެނެގަތުމަށްޓަކައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެމީހުންގެ ރިސްކް އެސެސްމަންޓެއް ހަދަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހަދާ ރިސްކް އެސެސްމަންޓް ހަދާނީ، ފުލުހުންނެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 60-6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވޭ ފަރާތަކާ ގުޅޭގޮތުން ހަދާ ފުރަތަމަ ރިސްކް އެސެސްމަންޓް، މި ޤާނޫނުގެ 60-7 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މަރުޙަލާގައި އެފަރާތް ބަންދުކުރެވޭތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަދަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ރިސްކް އެސެސްމަންޓް ހަދަންޖެހޭ މަރުޙަލާތަކާއި، އެކި މަރުޙަލާތަކުގައި ހަދާ ރިސްކް އެސެސްމަންޓްތަކަށްފަހު ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އިސްލާހު: 31/2021 ގެ (12) ދަށުން އަރިމަތީ ސުރުޚީ ބަދަލުކޮށް މާއްދާ އިސްލާހުކޮށްފައި.

60-11 އިދާރީ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުން

(ހ) މި ޤާނޫނުގެ 60-6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވޭ މީހަކު ބަންދުކޮށްފައިވަނީ، ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ކަމަށްވާނަމަ، އެފަދައިން ބަންދުކުރެވޭ މީހާ، ކޯޓު އަމުރުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތަކަށް މި ޤާނޫނުގެ 60-7 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ފުދަ މަރުޙަލާގައި ބަންދުގައި ބެހެއްޓެންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ 60-6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވޭ މީހަކު ބަންދުކޮށްފައިވަނީ، ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ކަމަށްނުވާނަމަ، އެފަދައިން

ބަންދުކުރެވޭ މީހެއްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި، އޭނާ ބަންދުކުރާތާ 24 (ސައުވީސް) ގަޑިއިރުގެ ތެރޭގައި ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކޮށް، އެމީހެއްގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ޝަރީޢަތުގެ ކުރިމައްޗަށް ހާޒިރުކުރެވޭ ފަރާތަކީ، ހަނގުރާމަވެރި ސަރަހައްދަކަށް ގޮސްފައިވާ ނުވަތަ އެއިން ސަރަހައްދެއްގައި ހުރެފައި އަނބުރާ ދިވެހިރާއްޖެ އައިސްފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެމީހަކީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައެޅޭ ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމް ފުރިހަމަކުރުމަކާ ނުލައި ދޫކޮށްލައިފިނަމަ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަން މީހެއް ކަމުގައި ބަލައި، ގިނަވެގެން 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް އެމީހަކު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ޝަރީޢަތުން އަމުރުކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ނުވަތަ (ނ) ގެ ދަށުން ބަންދުކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް ބަންދުކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ އިތުރަށްވެސް އެފަރާތުގެ މައްޗަށް ހިންގަންޖެހޭ ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމް ހިންގުމަށްޓަކައި އެފަރާތް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަކީ މުހިންމު ކަމެއް ކަމުގައިވާނަމަ، އެފަރާތެއްގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށްޓަކައި ކޯޓު އަމުރެއް ހޯދަންވާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ރ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތުގެމަތިން މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދިނުމަށް އެދި ހުށަހަޅަންވާނީ، ޖިނާއީ މައްސަލަތައް ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބިދީފައިވާ ސުޕީރިއަރ ކޯޓަކަށެވެ.

އިސްލާހު: 31/2021 ގެ (12) ދަށުން އަރިމަތީ ސުރުޚީ ބަދަލުކޮށް މާއްދާ އިސްލާހުކޮށްފައި.

މުޖުތަމަޢަށް އަނބުރާ ދޫކުރުން

60-12 (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 60-6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ބަންދުކުރެވޭ ފަރާތްތަކުން ފުރިހަމަކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތައް ފުރިހަމަކޮށް، މުޖުތަމަޢަށް ރުޖޫޢަވުމަށް ތައްޔާރުވެފައިވާކަން ކަނޑައެޅުމަށްޓަކައި ހަދާ ރިސްކް އެސެސްމަންޓެއް ހެދުމަށްފަހުގައި މެނުވީ، އޭނާ އެއްވެސް ފަރާތަކަށް، އަނބުރާ މުޖުތަމަޢަށް ދޫކޮށްނުލެވޭނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ އެސެސްމަންޓް ހަދާނީ، ފުލުހުންނެވެ.

(ނ) ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމުގައި ބައިވެރިވާ ފަރާތެއް މުޖުތަމަޢަށް އަނބުރާ ދޫކުރުމުގެ ކުރިން ހަދަންޖެހޭ އެސެސްމަންޓް ހެދުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ ކަންކަމާއި، ކަމާގުޅޭގޮތުން އަމަލުކުރަންޖެހޭ އިޖުރާއަތުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.

އިދާރީ ބަންދުގައިވާ ފަރާތަކީ ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތަކަށްވުން

60-13 މި ޤާނޫނުގެ 60-6 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިދާރީ ބަންދުގައިވާ ފަރާތަކީ ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތެއް ކަމަށް މި ޤާނޫނުގެ 60-10 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހަދާ ރިސްކް އެސެސްމަންޓަކުން ނުވަތަ އެނޫން ގޮތަކުން ފުލުހުންގެ ތަޙުޤީޤަށް ލިބޭ މައުލޫމާތަކުން ދެނެގަނެވިއްޖެ ހާލަތެއްގައި، އެފަރާތަކީ ކުށުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، މި ޤާނޫނުގެ 60-4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރާއި (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން އެފަރާތާމެދު އަމަލުކުރެވިދާނެއެވެ.

އިސްލާހު: 31/2021 ގެ (12) ދަށުން އަރިމަތީ ސުރުޚީ ބަދަލުކޮށް މާއްދާ އިސްލާހުކޮށްފައި.

ކުށް ސާބިތުވުމުން 60-14 (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ ފަރާތެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށް ސާބިތުވުނު ނަމަވެސް، އެފަރާތަކީ ހަނގުރާމަވެރި ސަރަޙައްދަކުން އައިސްފައިވާ ފަރާތެއް ކަމުގައިވާނީ، އޭގެ ޑްރަގްސްގެ އަމަލުތަކަށް ހުރަސްއެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ފަރާތެއް ކަމުގައި ބަލައި، އެމީހަކު، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ރީހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމް ފުރިހަމަކުރުން ލާޒިމުވާ ކަމުގައި ފަނޑިޔާރު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ރީހެބިލިޓޭޝަން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަމަށް ފަނޑިޔާރު ކަނޑައަޅާ ފަރާތްތަކާމެދު އަމަލުކުރަންވާނީ، މި ޤާނޫނުގެ 60-6 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމަށެވެ.“

އިސްލާޙު: 31/2021 ގެ (12) ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި

ނުވަވަނަ ބާބު

ރީހެބިލިޓޭޝަން އަދި ރީ-އިންޓަގްރޭޝަން

އިސްލާޙު: 31/2021 (13) ގެ ދަށުން ބާބުގެ ސުރުޚީ ބަދަލުކޮށްފައި.

ރީހެބިލިޓޭޝަން އެންޑް ރީ-އިންޓަގްރޭޝަން ކޮމިޓީ 60-15 (ހ) ”ޑްރަގްސްގެ އަމަލުތަކަށް ހުރަސްއެޅިފައިވާ ފަރާތްތަކާއި، އެފަދަ އަމަލުތަކަށް ހުރަސްއެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ފަރާތްތަކަށް މި ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ހިންގަންޖެހޭ ރީހެބިލިޓޭޝަން އަދި ރީ-އިންޓަގްރޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތައް ދެނެގަތުމަށާއި، އެފަދަ ރީހެބިލިޓޭޝަންގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ފުރިހަމަކުރާއިރު މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަކުރާ ބަންދުގައިވާ ފަރާތްތައް އަނބުރާ މުޖުތަމަޢަށް ގުޅުއްވުމުގެ ކުރިން އަދާކުރަންޖެހޭ ޚިދުމަތްތައް ދެނެގަތުމަށްޓަކައި، މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކުރާ ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް އެކުލެވޭ ރީހެބިލިޓޭޝަން އެންޑް ރީ-އިންޓަގްރޭޝަން ކޮމިޓީއެއް މިނިސްޓަރު އުފައްދަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކޮމިޓީގައި އެކުލެވެންވާނީ އަންނަނިވި ފަރާތްތަކެވެ.

(1) މިނިސްޓްރީން ކަނޑައަޅާ އެ މިނިސްޓްރީގެ މުވައްޒަފެއް؛

(2) ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތުގެ ކުޑަކުދިންނާއި އާއިލީ މައްސަލަތައް ބަލާ ޑިވިޜަންގައި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތެއް ހިމެނޭގޮތުން، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތުން ކަނޑައަޅާ އެ ސަރވިސްގެ 2 (ދޭއް) އޮފިސަރުން؛

(3) ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުވެނައިލް ޖަސްޓިސްގެ މުވައްޒަފުންގެ ތެރެއިން މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާ ފަރާތެއް؛

(4) މި ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކައުންޓަރ ޓެރަރިޒަމްގެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކަނޑައަޅާ އިދާރާއިން ކަނޑައަޅާ ފަރާތެއް؛

(5) މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސްއިން ކަނޑައަޅާ އެ މިނިސްޓްރީގެ މުވައްޒަފެއް.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު އެކުލަވާލާ ކޮމިޓީން، އަންނަނިވި ކަންކަން ކަނޑައަޅައި، މިނިސްޓަރަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ 6-60 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިދާރީ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ކަނޑައެޅޭ ފަރާތްތަކަށް އެކި މަރުޙަލާތަކުގައި ދޭންޖެހޭ ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ބާވަތާއި ގިންތި ކަނޑައެޅުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ 6-60 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިދާރީ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ކަނޑައެޅޭ ކުޑަކުދިންނަށް އެކި މަރުޙަލާތަކުގައި ދޭންޖެހޭ ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ބާވަތާއި ގިންތި ކަނޑައެޅުން؛

(3) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރި ކަމުގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ ފަރާތްތަކަށް އެކި މަރުޙަލާތަކުގައި ދޭންޖެހޭ ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ބާވަތާއި ގިންތި ކަނޑައެޅުން؛

(4) މި ޤާނޫނުގެ ހަވަނަ ބާބުގެ ދަށުން މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރެފައިވާ ފަރާތްތަކަށް އެކި މަރުޙަލާތަކުގައި ދޭންޖެހޭ ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ބާވަތާއި ގިންތި ކަނޑައެޅުން؛

(5) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ކުށެއް ކުރި ކަމަށް ސާބިތުވެ، ޙުކުމް ތަންފީޛުކުރަމުންދާ ފަރާތްތަކަށް އަދި ވޯކްޝޮޕްތަކުގައި ދާންޖެހޭ ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތަކުގެ ބާވަތާއި ގިންތި ކަނޑައެޅުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކޮމިޓީން މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭ ކަންކަން ކަނޑައެޅުމުގައި ބަލަންވާނީ، މީހުންގެ ޢުމުރާއި، ޖިންސާއި، ސިއްޙީ އަދި ނަފްސާނީ ޕްރޮގްރާމްތައްފަދަ އަދި މީހުންގެ ނަޒަރު ޕްރޮގްރާމްތަކާއި، އިންސާނީ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމުގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ޤާނޫނުތަކާއި މިންގަނޑުތަކަށް ރިޢާޔަތްކުރުން، އަދި ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ތިބޭ މީހުންނަށް، އަދި ވޯކްޝޮޕްތަކުގައި ދެވޭ ރިހެބިލިޓޭޝަންގެ ފަރުވާގެ ބާވަތްތަކާއި ގިންތި، އަދި އެއިން ކޮންމެ ގިންތިއެއްގެ ދަށުން ދެވޭ ފަރުވާގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ކަނޑައެޅުމަށެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކޮމިޓީން މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ރިހެބިލިޓޭޝަން އަދި ރީ-އިންޓަގްރޭޝަންގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ވާންވާނީ، އެ އަކުރުގައި ބަޔާންކުރާ ޙުކުމްކުރެވޭ ހިނދުން ފެށިގެން އަދި/ނުވަތަ ޙުކުމް ތަންފީޛުކޮށް ނިމި މުޖުތަމަޢަށް އަނބުރާ ގުޅުއްވުމާ ހަމައަށް، ނުވަތަ އެފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް މޮނިޓަރކޮށް ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ އަމުރެއް ނެރުނު ހިނދުން ފެށިގެން އެ އަމުރު ތަންފީޛުކޮށް ނިމި އެފަރާތްތަކަށް މުޖުތަމަޢަށް އަނބުރާ ގުޅުއްވުމާ ހަމައަށް ދެމެހެއްޓުމުގައި ދެވޭ ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތަކެއް ކަމުގައެވެ.

އިސްލާޙު: 31/2021 ގެ (13) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

ރިހެބިލިޓޭޝަން އަދި ރީ-އިންޓަގްރޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގުން

60-16 މި ޤާނޫނުގެ 15-60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކުރާ ކޮމިޓީން އެ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ ރިހެބިލިޓޭޝަން އަދި ރީ-އިންޓަގްރޭޝަންގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ކަނޑައެޅުމުން، އެ ޕްރޮގްރާމްތައް، ވަކިވަކި މީހުންގެ މައްޗަށް ހިންގާނީ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މިނިސްޓްރީންނެވެ.[1]

ރިހެބިލިޓޭޝަން އަދި ރީ-އިންޓަގްރޭޝަން ޕްރޮގްރާމްތަކާ ގުޅޭ ގަވާއިދު

60-17 މި ބާބުގައި ބަޔާންކުރާ ރިހެބިލިޓޭޝަން އަދި ރީ-އިންޓަގްރޭޝަންގެ ޕްރޮގްރާމްތައް ހިންގާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތައް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރަންވާނެއެވެ.” [2]

އިޞްލާޙު: 31/2021 ގެ (13) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

”ދިހަވަނަ ބާބު

އެހެނިހެން

އިޞްލާޙު: 15/2019 ގެ (36) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

އުވާލެވޭ ޤާނޫނު

61. މި ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙުގެނަސް ފެށުމާއެކު، ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/90 (ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޖަރިޔަމް މަސްތުވާތަކުގެ ޤާނޫނު) އުވުނީއެވެ.

ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙުގެނަސް ފެށުން

62. މި ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙުގެނަސް ފެށޭނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްކޮށް، ތަސްދީޤުކޮށް، ދިވެހި ސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.[3]

ގަވާއިދު ހެދުން

63 (ހ) ޖަރިޔަމް މަސްތުވާތަކާއި ހުއްދަވާ ގުޅޭގޮތުން މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންވެގެންވާ އުސޫލުތަކަށް ޢަމަލުކުރުމަށްޓަކައި ހަދައި ހިންގަންޖެހޭ ގަވާއިދުތައް މި

---

[1] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 31/2021 ގެ 16 ވަނަ މާއްދާ: މި ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙުގެނަސް ފެށިތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ގަވާއިދުތައް ހަދައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

[2] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 31/2021 ގެ 16 ވަނަ މާއްދާ: މި ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙުގެނަސް ފެށިތާ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދަންޖެހޭ އެންމެހައި ގަވާއިދުތައް ހަދައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

[3] ޤާނޫނު ނަންބަރު: *31/2021* ގެ *17* ވަނަ މާއްދާ: ޤާނޫނަށް އިޞްލާޙުގެނަސް ފެށޭނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްކޮށް، ތަސްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.

ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހުގެ ތެރޭގައި ހަދައި އިއުލާނުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހެދޭ އެއްވެސް ގަވާއިދަކީ، މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދުތަކާ ފުށުއަރާ، ނުވަތަ މި ޤާނޫނުން އަމަލުކުރުމަށް ލާޒިމުކުރާ ޚާއްސަ އިޖުރާއާތުތައް ނަފީވާނެ، ނުވަތަ އެ އިޖުރާއާތުތަކަށް އަމަލުކުރުމަށް ހުރަސް އެޅޭނެ ގަވާއިދަކަށް ވެގެންނުވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ގަވާއިދު ހަދާނީ މިނިސްޓްރީއެވެ.

ތަންފީޛީ އިދާރާތަކުން އަދާ ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅޭ ސިއްރު ރިޕޯޓު 63-1 (ހ) "މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތަންފީޛީ އިދާރާތަކުން އަދާ ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅޭ ސިއްރު ރިޕޯޓެއް، ކޮންމެ 6 (ހައެއް) މަހަކުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީހަށާއި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤައުމީ ސަލާމަތާއި ގުޅޭ ކަންތައްތަކުގެ ކޮމިޓީއަށް މިނިސްޓަރު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ. މިގޮތުން ހުށަހަޅާ ރިޕޯޓުގައި އަންނަނިވި މަޢުލޫމާތު ހިމެނެންވާނެއެވެ.

(1) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވުނު މީހުންގެ އަދަދު.

(2) ތުހުމަތު ކުރެވުނު ފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވުނު ކުށުގެ ޚުލާސާ.

(3) މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޤާނޫނީ ވަކީލާ އެކަހެރިކޮށް ބައްދަލުކުރުމުގެ ހައްޤު ހިފެހެއްޓުން ފަރާތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތާއި، އެކަން އެގޮތަށް ނިންމަންޖެހުނު ސަބަބާއި، އެކަމަށް ހުއްދަދިން ފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތު.

(4) ކޯޓު އަމުރަކާ ނުލައި ހައްޔަރުކުރެވުނު މީހުންގެ އަދަދާއި، ބަލައި ފާސްކުރެވުނު ބަންދަށާއި، އެކަމަށް ހުއްދަ ދިން ފަރާތްތަކުގެ މަޢުލޫމާތު.

(5) ޖިންސީ ގުނަވަން ހާމަވާގޮތަށް ބަލައި ފާސްކުރެވުނު މީހުންގެ އަދަދާއި، އެކަމަށް ހުއްދަދިން ފަރާތުގެ މަޢުލޫމާތު.

(6) ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ކޯޓަށް ހުށަހެޅި ފަރާތްތަކުގެ އަދަދާއި، އެކަމާމެދު ކޯޓުން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމުގެ ތަފްސީލު.

(7) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރިސްކް އެސެސްމަންޓް ހެދުން ފަރާތްތަކާއި، އެފަރާތްތަކާމެދު ނިންމި ގޮތް.

(8) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ރިހެބިލިޓޭޝަން ޕްރޮގްރާމް ހިންގުން ފަރާތްތަކުގެ ތަފްސީލު.

(9) ޓެރަރިޒަމްގެ ނުރައްކާ އޮތް މިންވަރާމެދު ދެކޭ ގޮތް.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދަޢުވާކުރެވޭ ފަރާތްތަކާއި، އެފަރާތްތަކުގެ މައްޗަށް ކުރެވޭ ދަޢުވާތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ތަންފީޒީ އިދާރާއަކުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ސަބަބުން ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދެވަނަ ބާބުން ކަށަވަރުކޮށްދީފައިވާ އެއްވެސް ޙައްޤެއް ހިފެހެއްޓޭނަމަ ނުވަތަ ހަނިކުރެވޭނަމަ، އެ ޙާލަތުގައި އެ ތަންފީޒީ އިދާރާއަކުން ޢަމަލުކުރެވިފައިވާ ގޮތާމެދު ދެކޭގޮތް ބަޔާންކޮށް ކޮންމެ 6 (ހައެއް) މަހަކުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށާއި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށާއި، އަދި ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަނަށް ރިޕޯޓެއް މިނިސްޓަރު ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަދި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ރިޕޯޓްގައި ތަފްޞީލް ހުރަސްއެޅޭފަދަ މައުލޫމާތެއް ހިމެނޭނަމަ، އެފަދަ މައުލޫމާތެއް ނުހިމެނުމަށް މި މާއްދާ ހުރަހެއްނާޅައެވެ.“

އިޞްލާޙު: 15/2019 (35) ގެ ދަށުން އިތުރުކުރެވުނީ.

މާނަކުރުން 64 މި ޤާނޫނުގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިނުވާހިނދަކު، އަންނަނިވި އިބާރާތްތަކާއި ލަފްޒުތަކަށް ދީފައި އެވަނީ، އެ އިބާރާތްތަކާއި ލަފްޒުތަކާ ގުޅިގެން، ތިރީގައި ދީފައިވާ މާނަކުރުމެވެ.

(ހ) „"ހަނގުރާމަވެރި ހަތިޔާރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، އޮޓޮމެޓިކް އަދި އެންޓޫވެސް ބޮމާއި ގްރެނޭޑް ހިމެނޭގޮތުން، އެއިން އާދައިގެ ޚާއްޞަ ހުއްދަ ބޮނޑުމެއް ކުރެވޭން ނުކުންނަ އެއްޗެހީގެ ތެޔޮއިން މީހާ މަރާލެވިދާ ފަދަ ގޮތަށް ފަރުމާކޮށްފައި ހުންނަ ނުވަތަ މީހާ މަރާލުމުގެ ޤާބިލުކަން ހުރި ކޮންމެ ހަތިޔާރަކަށެވެ.“

އިޞްލާޙު: 15/2019 (37) ގެ ބަދަލުކުރެވުނީ.

(ޏ) "ކޮންޓްރޯލް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހެއްގެ މިނިވަންކަމަށް ވަކި އިންތަކާއި މިންތަކެއް ކަނޑައަޅައި، އެ އިންތަކާއި މިންތަކުގެ ތެރޭގައި އެމީހެއްގެ މިނިވަންކަން ހިފެހެއްޓުމަށެވެ.

(ސ) "މިނިސްޓަރު" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މިނިސްޓަރ އޮފް ހޯމް އެފެއާޒަށެވެ.

(ޑ) "މޮނިޓަރ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މީހަކު އުޅޭނޫޅޭގޮތް ބަލަމުން ގެންދިއުމަށެވެ.

(ޒ) "މޮނިކޮން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މޮނިޓަރ ކުރުމާއި ކޮންޓްރޯލްކުރުމަށެވެ.

(ޓ) "ފަނާކުރަނިވި މާއްދާ" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، [illegible] އޭގެ ތެރޭގައި [illegible] ހިމެނޭ ގޮތަށެވެ.

(ޔ) "ޤައުމީ ސަލާމަތާބެހޭ މަޖިލިސް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2008 (ސިފައިންގެ ޤާނޫނު) ގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޤައުމީ ސަލާމަތާބެހޭ މަޖިލީހަށެވެ.

(ޕ) "ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރާ ފަރާތް" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބާބުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޓެރަރިޒަމްގެ ޢަމަލުތަކާ ގުޅިގެން އެކަންކަން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި، ކައުންޓަރ ޓެރަރިޒަމްގެ މަސައްކަތް ކުރުމަށް [illegible] ފަރާތްތަކާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން [illegible] އަދި މި ޤާނޫނުގެ [illegible] އަދި [illegible] ކުރުމަށްޓަކައި [illegible]

(ވ) ''"ގޮވާތަކެތި" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ، ޢާންމު ބޭނުންތަކަށް ބޭނުންކުރުމަށް މަނާކުރެވިފައިވާ ނުވަތަ ބޭނުންކުރުމަށްޓަކައި ސަރުކާރުގެ ހުއްދަ ހޯދަންޖެހޭ އެއްޗެހީގެ ތެރެއިން، ނުވަތަ ޢާންމު ބޭނުންކުރެވޭ ތަކެއްޗާއި އެއްވެސް ކެމިކަލެއް ނުވަތަ މަޢުދަނެއް ނުވަތަ ގޭހެއް އެއްކޮށްގެން އުފައްދާ އެއްޗެހީގެ ތެރެއިން، ވަކި ވަގުތެއް ޖެހުމުން ގޮވާ ގޮތަށް ހަދާފައި ހުންނަ ތަކެއްޗާއި، ގޮވާން ވަކި ގޮތެއް ބޭއްވިފައި ހުންނަ ތަކެއްޗާއި، ވިހައާއި، ވިހަ ގޭހާއި، މީހުން މަރުވެއްދާފަދަ ބަޔޮލޮޖިކަލް ނުވަތަ ކެމިކަލް މާއްދާތަކާއި، ރޭޑިއޯއެކްޓިވް މާއްދާތައް ހިމެނޭގޮތުން، އޭގެ ޖާތުގައި ގޮވާ ކޮންމެ ވަސީލަތަކެވެ.“

އިސްލާހު: 31/2021 (14) ގެ ދަށުން ބަދަލުކޮށްފައި.

◆

އިސްލާހުތަކުގެ ލިސްޓު

ޤާނޫނު ނަންބަރު	ޤާނޫނުގެ ނަން	އަމަލުކުރަން ފެށި ތާރީޚް
32/2015	ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު	28 އޮކްޓޫބަރު 2015
1/2016	ޤާނޫނު ނަންބަރު: 32/2015 (ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު	21 މާރިޗު 2016
15/2019	ޤާނޫނު ނަންބަރު: 32/2015 (ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އަށް 2 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު	10 އޮކްޓޫބަރު 2019
31/2021	ޤާނޫނު ނަންބަރު: 32/2015 (ޓެރަރިޒަމް މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) އަށް 3 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު	15 ޑިސެންބަރު 2021